

GAZETA LITERARĂ

Anul VIII nr. 3 (357) joi 12 ianuarie 1961

ORGAN SĂPTĂMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R. P. R.

8 pagini 50 bani

O școală de educație cetățenească

Ne despărțim aproape două luni de ziua de 5 martie 1961, zi de sărbătoare pentru poporul nostru, zi în care el își va alege reprezentanții pentru Marea Adunare Națională și pentru Sfatul Popular. În aceste două luni candidații luptători pentru pace și socialism, țărani și intelectuali, din rândurile tineretului muncitor și organizațiilor obștești, strâns unite în jurul Partidului Muncitoresc Român, își vor spune cuvântul lor despre problemele de seamă ale vieții interne și internaționale, despre desăvârșirea construcției socialismului în patria noastră și despre apărarea păcii în lume. Alegerile pentru Marea Adunare Națională și pentru Sfatul Popular, expresie a profundului democratism al vieții noastre politice și de stat, vor constitui și de astă dată o școală de educație cetățenească, un prilej de trecere în revistă a marilor noastre realizări și a mărețelor noastre sarcini de viitor, un moment de reflecție asupra viitorilor, asupra muncii și izbuzilor, un moment de cîntărire a lor.

de ZAHARIA STANCU

toarele de activitate, în toate ramurile economiei și culturii lui. Bazele socialismului au fost puternic întărite și largite, rînduirea socialistă și-a arătat forța și temeinicia, aceste minunate rezultate, obținute de poporul nostru, cu mîinile lui, cu mintea și pricepera lui, fără mult călăte „lumini” ale burgheziei, ci împotriva lor n-ar fi fost posibile fără cîrmuirea a partidului nostru, fără înțelegerea lui. De patruzeci de ani lupta partidului pentru înlăturarea aspirațiilor poporului, de patruzeci de ani pară comuniștii prin toate furturile făcătoare libertății maselor, a independenței patriei, a păcii între popoame de mal bine de cîncipreaze ani, în ce mai bun și acestui popor, al de chinuit și de exploatat în trecut veacuri la rînd, organizează și mobilizează muncitorimea, țărănimea și intelectualitatea pentru înlăturarea orînduirii noi, socialiste, pentru înlăturarea dragii noastre țări. Este de aceea, firesc, ca în Partidul Muncitoresc Român să vedem cu tot dreptarul cel mai sigur al vieții noastre, al viitorului nostru luminat. Și este de aceea firesc ca toate opiniile și candidații în Frontul Democratiei Populare să fie strîns unite în jurul partidului, să militeze

celui Agamifă Dandanache, mai mirsav, mai lipsit de scrupule, mai venal încă decît cei doi venali candidații locali. Este poate „Scrisoarea pierdută” cea mai fidelă și mai acuzătoare oglindă a unor tragice stări de lucruri pe care poporul nostru a reușit să le măture odată pentru totdeauna din viața lui, dar pe care multe alte popoare le mai trăiesc încă.

Și iar nu putem să nu ne amintim și de astă dată despre rolul pe care noi, scriitorii, îl avem în societatea acelor vremuri, despre rolul pe care întreaga intelectualitate îl avea pe atunci, și despre cel cu care ne-am investit astăzi partidul, cu care ne-am investit astăzi poporul. Să mai vorbim despre atât de mult citată viață, — și totuși nu destul — lui Eminescu, a lui Caragiale, a lui Creangă și a lui Vlahuță, a actorilor și artiștilor de toate felurile și categoriile, a lui Lučian și a lui Tonitza, despre viața pe care le-au dăruit-o trecutului regimului lui Victor Babeș sau lui Gheorghiu Marinescu? Să vorbim, desigur. Niciodată nu este prea puțin, niciodată nu este suficient pentru a arunca problema, disprețul nostru asupra mîinilor pe care se înălțau aceste regimuri, pentru a compara și a trage concluzii. Concluzii care ne arată că, prima dată în istoria culturii românești, intelectualitatea este prefăcută, lăbită, respectată, chemată să-și unească forțele cu marile forțe creatoare ale poporului, să slujească idealu celor mai nobile ale omenirii, să-și împlinească în întregime menirea ei de factor educativ, de cala la propășire, de stimulator pe calea raționamentului logic sau a zgîndurii emoționale.

Sînt acestea gîndurile pe care ni le-au trezit evenimentul, alături de importanța pentru noi toți, a alegerilor de la 5 martie. Toți cei care trăim astăzi cu ochii spre viitorul nostru, minunat, dar și cu aducerea aminte de ieri, ca și toți cei care, fiind prea tineri, nu pot avea aduceri aminte de felul celor pomenite de noi, dar au norocul și fericirea să se bucure de marile binefaceri ale vieții de astăzi, de grija părintească a partidului și de sprijinul întregului popor, întimplăm cu însuflețire alegerile și facem totul ca, prin munca noastră, prin succesele pe care ne străduim să le raportăm, să îmbrăcăm într-o halnă cît mai frumoasă marea sărbătoare a acestui zile.

„Construcții pasnice”

Afiș de NAZARIE PAULIN

Frumosul

Cine iubește marmura mai mult decît noi?
 Cine ascultă viorile mai frumos decît noi?
 Cine și-ar da viața pentru-o pină Renășterii și ar apăra-o, cu pieptul, mai din decît noi?
 Cine cruță mai mult prîoighetoria și privește mai pătimea aurorele și cultivă mai migălos trandafirul?
 Cine își poartă, mai cu mîndrie, în brațe copiii?
 Cine ridică pălăria în fața lirei mai respectuos decît noi?
 Și cine ține cartea în mînă mai mult decît noi?
 Cine știe ce e frumosul mai mult decît noi, comuniștii?
 Nimenea!

Al. ANDRIȘOIU

A III-a Constătuire pe țară a scriitorilor tineri

În concluziile sale, M. Beniuc a mulțumit tuturor celor care au contribuit la reușita constătuirii.

„Vă mulțumesc că simțiți o emoție deosebită, o emoție plăcută, puțin să afirm că această constătuire s-a desfășurat într-o atmosferă deosebit de bună. Am constat din lucrurile la cuvînt entuziasmul tinerilor scriitori, entuziasm bazat pe o expe-

Concluziile expuse de tovarășul MIHAI BENIUC, prim-secretar al Uniunii Scriitorilor din R. P. R.

riența ta de viață, trebuie s-o puți în cărțile tale. Dar numai atunci merită această experiență să fie ridicată la rangul de literatură, de artă, dacă este valabilă și pentru viața altora. În acest sens un autor pune într-o carte nu alta viață, ci a sa, el însuși, și cită reușite să absoarbă din epoca sa pentru a o transmite viitorului. Noi trăim un timp așa de grandios încît fiecarei scriitor de talent îi este dată posibilitatea să absoarbă ceea ce și să pună în cartea sa pentru a fi transmisă departe, peste veacuri.

Este, desigur, foarte grea meseria noastră. Dar n-aș vrea, pe tinerii scriitori și mai cu seamă pe cei care intră-adevăr sînt începători în ale scrisului, să-i speriem că este vorba de o treabă în care e mai bine să nu te bați din capul locului.

Grecii antici aveau obiceiul să spună tot felul de grozăvii despre călătoriiile pe mări, cu greutăți de neînvinș, cu Scylla și Charybda, cu monștri și ispite unelte mai înfrîtoare decît altele, cu scopul de a-l face pe vecinul lor să nu navigheze.

Eu vă spun să navigați, numai să fiți curajoși și înțelepți ca Ulisse. Domeniul creației literare este o mare liberă, cu greutăți și primejdii, dar cu posibilități nebănuite pentru oricare navigator îndrăzneț de a descoperi nenumărate insule minunate. Noi scriitorii din țările socialiste avem și o busolă bună: partiditatea. Atrîndu-ni de necesar este să creștem mereu defășurăm scriitorilor noștri, tov. Mihai Beniuc a spus în continuare:

Pentru ca un scriitor să fie în stare să prindă nouă, el trebuie să aibă o pană care să fie cea mai sensibilă ca o adevărată antenă care prinde realitatea și care o transmite în realitate, după ce a prelucrat-o cu mijloacele artei; o antenă care prinde niște lungimi de

„Virtuțile anonimatului” sau viciile iluziilor

Ce spul e exact, în esență, și de oarece nu vreau să te plîngi de te sîcîi într-o ceartă de cuvinte, pentru termenii limbajului dumitale premedieval și eclesiastic după gustul meu laic și modern, trec peste cum spui. Da, Pierre Emmanuel, lumea în care trăiești e „sfîrșimată, fără studiu, fără întreg și părți bine și rău, Dumnezeu și om, fără altă direcție decît fuga înainte în timp”, da, marele artist, altădată atleț, este acum un martir”, da, poezia, un exemplu între altele, cum precizezi, — „nu iubește să se elibereze de neosimbolice secolului 19, al cărui fond tine de cea mai îndoielnică ermeniteică, de ogoza a cărei esență este pretenția că exclusiv înfiatul poate atinge cea mai înaltă cunoaștere, prin cuvîntul lui enigmatic și rupt de orice context real” (subl. n.). Sînt atîtură de dumitale sfînd, acuzator înfrînt, tragi la răspundere dar inflexibil, tragi la orgoliu sterp al acestui artist, individualismul „care la început se confruntă cu lumea ca să o domine, apoi i se opune ca să o schimbe, dar în cele din urmă își descoperă solitudinea și neantul, neputința de a reluce lumea”. Sînt gata să facem împreună pasul următor, admiînd fără ezitare și observații confirmate de mult, că au existat momente, perioade inspirate, „de comuniune între artist și lume”, de „penititudine a omului”, de diversitate în unitate”, desigur, strict vorbind, asemenea calificative supreme și nos talgice au o valabilitate relativă, corespund faptelor mai mult în comparație, prin raport la epoca de disoluție și disperare pe care, vestind-o din drept, nu știu de ce nu o numești pe numele ei: burgheză. Te asigur în continuare că, în ciuda netetismului dumitale elegiac, de prolet în deșert,

fi nici bănuți, din nefericire pentru el, de tendenționism marxist. Între altele, și fiindcă viziunea sa estetică, umanistă în intenție și în multe aspecte ale dezvoltării ei, este inconsecventă.

Recursul fervent la icoane și la emulația unui canon artistic, cînd-vă prestigios și fecund dar pe veci sîcît, este o inițiativă umilitoare, imitativă și, cuvîntul te va scandaliza însă într-o indignare și adevăr nu văd motiv de sovărire, diversionistă. Ca ruga șerbului, cerînd Domnului o intervenție în favoarea eliberării sale, pe lîngă feudal? (Comparăți ilustrația raporturile sociale reale din epoca la care te referi cu un respect fanatic). Recomandam și apostolică contrație, paralizată pînă și revendicările pe care le formulează în fața artistului contemporan, cu o ardare atît de legitimă și contrațioasă. Cum ar putea aceasta să rupă vîtră blestemată a izolării, să se solidarizeze cu „cealții” colaborînd la „dezlegarea omului” dintr-un impas vital, real, cum deci ar putea el să se smulgă din criza personală „întregrindu-se lumii”, dacă, ascultîndu-te, ar căuta adăpost în biserică, ar schimba un religiu cu altul și anume cu unul din cele mai arhaice și compromise sedii ale ficțiunii?

O problemă reală reclamă o soluție reală, prin natura ei. Mutată de pe pămînt în cer, „ridicată la ceruri”, ea rămîne intactă, ba, blocată în cel mai delatice, mai incurcat dintre mituri, abea se complica, exasperînd conștiințele care, deși neputincioase,

(Continuare în pag. 2)
 Mihail PETROVEANU

IN ACEST NUMĂR:

- Zaloviu
fragment de roman de Petre Sălcudeanu (pag. 3)
- Poezii
de Nina Cassian, Ion Bănuță, Violeta Zamfirescu (pag. 4)
- Revolta sclavilor
fragment de roman de Ion Marin Sadoveanu (pag. 5)
- O seară cu Chaplin
de Lav Selin (pag. 8)

AUREL STOICESC
 Ilustrație la volumul „Cîntecul inimii” de Mihai Beniuc.

NOUL ROMAN AL LUI MIHAIL ȘOLOHOV

Perfect adaptate istoriei contemporane, cărțile lui Mihail Șolohov se caracterizează (stilistic și nu numai stilistic)...

dat acestor condiții, acestui principiu, cea mai înaltă și desăvârșită expresie. „Esențialul pentru mine este să arăt personaje în momente critice...”

tate este prin sine însăși de un dramatism nemăsurat. Măsura exactă a realizării acestui dramatism o va da capacitatea scriitorului de a exprima încordarea eroică, greaua încercare victorioasă a războiului antihitlerist...

triumfător asupra bestialității hitleriste, expresia depășirii tragicului. Poziția celui care a învins — și acum, cu aceeași forță morală care a dus la victorie, poartă în sine înțelegeri deplină ce s-a întâmplat, prin ce a trecut și de ce a învins.

„Virtuțile anonimatului” sau viciile iluziilor

(Urmare din pag. 1) toluși nu consimt să semneze capitularea nici pe pragul magnificii catedrale de la Autun din secolul XII. Cifrele dintr-un poem de la Baudelaire invocă căzuți în capcana „consolării” divine...

detestată. Nu e nevoie să ceri omului să respire, cu atât mai puțin să-l înveți. Arată-i unde e așezată și cum trebuie deschisă țeara și o va deschide el singur. Într-o parte a lumii a deschis-o de mult. Cum a procedat? Călăuzindu-se după perspectiva marxistă și biruind împotriva forțelor și ideilor care l-au refuzat dreptul la respirație...

Mihail PETROVEANU

Vezi articolul „Virtuțile anonimatului” din „Arts” nr. 799/13 dec. 1960.

O expoziție a cărții din R. D. G.

- Intre 13 și 30 ianuarie s. o se deschide în localul Expoziției Permanente a R.D.G. Bd. Dacia, 28, București, o expoziție a cărții din R.D.G. Reproducerea mai jos câteva din titlurile apărute în colecția de buzunar („lib.”) a editurii AUFBAU — din Berlin.

- ELIAS MAR: Chibaba, chibaba (Crimă pei dînt-o aventură). ELIN PELIN: Isplita și alte povestiri. PREMTSCHAND: Un pumn de stru (Povestiri). BOLESILAV PRUS: Valul curge înapoi (Povestire). ADOLF RUDNICKI: Ferestre din aur (Două povestiri). ANNA SEGHES: Răscoala pescarilor de la St. Barbara (Roman). ERWIN SPREITMATTER: Făcătura de mină (Roman). BOBO UHSE: Căltorie într-o lebădă albăstră (Povestiri). ARNOLD ZWIG: Westlandaga (O cronică).

CRONICA LITERARĂ

NICHITA STĂNESCU: „Sensul iubirii”

Zburătorul Aminteam, în cronică precedentă, că poezia lui Nichita Stănescu e înțeleasă care la cunoștința de ea însăși, își înțelege trecuta sa copilărie — care e acceptată de război, ocupație fascistă, bombardamente — și trage certitudinile pentru viitor. Desigur, copilărie estropiată de război a mai existat și de acolo a fișnit tulburare a adolescenței tulburate, nevrotică și tragic interogativă. În zilele noastre, abisului de orare fascist l-au urmat anii de tensiune optimistă ai revoluției socialiste și apoi anii construcției socialiste, vreme a marilor realizări și perspective. Acest fapt a determinat structura specifică a noii generații, sigură pe propriile sale forțe și pe viitor, dimineața acestei generații e clară.

rații care erau stărnite în curenții ostili ai claselor în luptă, noile promisiuni au, între altele, marea beneficiu de a se putea dezvolta armonios într-o societate care, cu forțe unite, construiește socialismul. Am insistat asupra unor caracteristici comune ale celor mai tinere promoții de poezi, tocmai pentru că ea s-a afirmat masiv, aducând sunetul ei propriu în concertul poeziei românești.

de Paul GEORGESCU căci la poezia mare nu se accede prin îngrămădire de metafore. Desigur, darul de a converti conceptul la sensibil prin imagine e rar și nu se deprime prin siriguință. Dar esențialul în marea poezie e imaginea arhitecturală, viziunea generală, ceea ce presupune claritatea ideii și stilul și de a subordona amănunțel viziunii de ansamblu. Spun acest adevăr cunoscut fiindcă tinărul poet, capabil adevădat de a crea asemenea viziuni de ansamblu, cedează unor tentații de a inunda o gândă cu sumedenie de imagini, numeroase dintre ele frumoase, dar imaginile nu au valoare izolată, ci prin ansamblul pe care reușește, (sau nu) să-l creeze. Semnificativ pentru poezia lui Nichita Stănescu nu se pare „O călătorie în zori”. Versul vibrează de un elan viguros, simbolizat prin cavalcada mătălnă sub soarele tinăr. Entuziasmul tinereții nu se impune altă prin metaforă ci prin viziune, nu se folosește alegoria (formă inferoară) ci simbolul (care aici e clar, nu trebuie explicat). Tăcerea se face vînt, bătăie de piatră, soarele crește, rupe orizontul în două, soarele saltă din lucruri, stingînd. E o perfectă unitate între dinamismul tinereții și măsură, ce transformă universal, și imaginile sugestive încrustate în curentele clare a versului.

Procesul înțelegerii duce la înțelegerea armonioasă în univers. Corepondența e exprimată sugestiv, Serile din inimă, de stele cu fulgere prin ele. Bra zymos. Era o plină, mișcă. Luna recea mai jos, pe malul argintiu (Cîntec Roaită). E la Stănescu, adevărat, în liniște compusă din înțelegerea simplității a sentimentelor, din încrederea în valoare, din încrederea în destinul Ar H de analizat sentimentele ca încrederea în viață. Dragostea lui pentru oie e telurică — dimpotrivă dităle de seară). Obiectul densității nu sînt opace, ci sînt în și supus amintii domină. De aceea, munele e, ascensiune („După înălțarea”), lege umană și cosmică. Versul. Adolescența lui Stănescu e zburătorul cu aripile, treclnd prin imagini înfa paradisiace, e zburătorul constructor și constructor și al săi. Devine un zburător al omului de la început.

ALECU IVAN GHILIA: „Ieșirea apocalips”

Coșmarul cumpănit al ultimului război (despre care nu se va putea povesti decât odată) este văzut de Alecu Ivan Ghilia din perspectiva unei familii sărace de țărani veni cu puțin timp înainte Eiberlii care este posibilă „ieșirea din apocalips”. În imagine dramatică ale apropierii frontului sub presiunea ofensivă sovietică, cînd agonia fascismului nise evidentă, acțiunea romanului urmează evoluția a trei dintre membrii familiei: deșteptarea mamei, văduvă din primul război, și așteptă copiii, pe Gheorghe (executat de muncitorii ceterist, activist al partidului în luptă).

Prologul romanului sugerează această stare apăsătoare a întoarcerii încredințării dimineața care „cernea o lumină în ceața cenușă”; mama și nora ei priveau cu încredere în zare drumul norocos „care se zvece în linia strălucită” sub carele de război ale hitleristilor. De aici, de unde începe înțelegerea de înaltă tensiune acțiunea cărții, li se desprind femeilor orbite „de soarele care ardea albul zind aerul și înțepind ochii” — viziunea înșelătoare a calvarului în care se culdunosea Alecu Ivan Ghilia a știut să deschidă în romanul său perspectiva unui orizont de viață nouă. Viziunea apocaliptică a războiului, scrierilor și metecle rînilor pluse para a apăsător ca o turmă de noi negri. După aceste atmosfere sufocante, ireproșabile, caracter patetic pentru că implică o expresie a sentimentelor care depășesc, prin intensitatea, drama izolată a unei singure familii lipsul fascismului văzut din vatra țării romine, omul miniat cu silințele pe frontul războiului împotriva Uniunii Sovietice, hălăuțit eroic se ascundeă după dezerter, căutat de o militană comunistă — împunea o energie largă a momentului social care precedea războiul. Cuprinderea aceasta a însemnat un autorial „Cuscilor” o interpretare lirică a terel, a lipurilor și a împrejurărilor în care condensează ultimele zbateri din zbuciumul întregi generații.

Crearea atmosferei presupune deci conditii o simțea a sentimentelor. Pentru a puncta momentele sau aspecte caracteristice Ghilia a simbol, reușind să evidențieze mai puțin semnificativ aceluși crime monstruoase ca războiul fascist. Dacă Maria nu sile încheie de soarta fiului ei Gheorghe, mori sub plutonului de execuție, în schimb, sînt în viața moartea unui dezerter anonim care căduse, epuizat în bătătura casei Fereseau, spus mai propriu, traiește forțat tragicul sîrșit al fiului său. Hălăuțit meria antonesciană „necunoscutul cu ochii sălbateci și dezdrăcinat...” Privind chinul într-o „zbatere cumpănită plină de lăcră, dejde și împotriviție”, bătrîna li înțeleșe ecoul al morții lui Gheorghe Veghlinu — cu ochii de mamă ei li asemănă, așa cum autorial, „cu copacii acia singuratici și liniștiți”.

Miron DRAGU

MARCEL CHIRNOAGA

ZOLOVIE

Zolovie o găsi pe Milia și pe Culiță pe pragul tinzii scârâmintă năște pene de găină pentru umplut pernele. Președintele se uită roțind prin curte și când îl văzu pe Aurel reparând colțul la porci, dincolo de gardul care despărțea curtea de cea a părinților, Zolovie înclină un salut din două degete duse la pălărie și îngină un "bună seară" mai mult ca pentru el. Înainte de a se duce spre tindă privi cu hure-aminte la gardul care despărțea cele două ogrăzi, la sura de dincolo, unde locuia Aurel, la casa veche și cea nouă din curtea unde se afla el și care erau trecute în acte pe numele Miliei. "Nu lasă asta din mințile ei nimic", își zise Zolovie și în sine lui se încrâncă că nu l-a aruncat nicidecum în obraz Miliei tot ce gîndea despre ea și despre dedesubturile pe care ea le puse pe cale. Înainte cu o jumătate de an de a se înscrie în colectivă se răspîndise vestea în sat că Milia s-a cerat rău de tot cu copilul din pricina averii și că au ajuns pînă acolo încît au tras gard în mijlocul curții. Flăcăul își încropise un fel de casă din sură și nimeni nu-i văzuse în casa alor săi. "Apăi așa cerată mai zic și eu", spunea cîle unul mirat că Milia îi dăduse copilului oțet iugare de pămint, vitele cele mai bune, iar el își lăduse două pogoane de pămint pletros și niște vaci ce de-abia își mișcău cozile de bătrîne ce erau. "Nu-i lucru curat la mijloc" îndrăznea unul să spună și după o jumătate de an de cearta, cînd Milia și Culiță au intrat cu ce aveau în gospodărie, cei mai mulți și-au dat seama că Milia le pusesse pe toate la cale dinainte cu bună știință. La cîtva timp, Aurel iar a început să vină pe la ai săi, iar o dată cu primii îngheți și-a mutat patul în grajdul bătrînilor. "Asă tot ce-o făcut, o făcut de ochii lumii ca să fie în statut și să n-aiabă de lucru cu legea. Altfel sîmțiere". De multe ori cînd Zolovie ca de consiliu să fie de partea lui, venea la Milia, stătea cu ea de vorba și Milia de fiecare dată se arăta de înțeles și sartiore. Mergea ea pe la ceilalți membri ai consiliului, îi lămură de din partea ei, ca și cînd ea n-ar fi stat de vorba cu președintele, n-ar fi urmat pas cu pas hotărîrile lui. Numai că Zolovie își începuse întodeauna că Milia tot ce face, face pentru că dreptatea e de partea lui, că numai ea fi poate pricepe dintr-o singură vorbă intențiile din cale afară de bine rînduite. Se mai întîmpla de cîteva ori să-i ceară Zolovie să-i sprijine chiar și atunci cînd nici el nu era convins că era dreptate, dar nici atunci președintele n-o înțelegea pe Milia așa cum trebuia. "Tot nu-i deșteaptă Milia, tot nu-i deșteaptă". Știe că s-mare, că vorba mea are putere, de-ai face cum zic". Dar Milia nu era proastă, făcea ce făcea ea ea să rămînă cu ale ei în umbră, ca să-i aibă la nevoie pe președintele de partea ei, ca el să nu i se amestece în planuri. "Sîrăstă muiere, al dracului de sîrăstă", conchise Zolovie, cînd văzu gardul din mijloc pe jumătate dărîmat, ca lumea să vadă

fapte care se cînceau de el și în ochile. Cine îndrăznește să îl aducă în situația asta? Poate că uneori greșise, numai cîine nu muncește nu greșește și judecînd astfel lucrurile Zolovie se gîndea că îi era multumit pentru că greșise foarte puțin. Nu, Lică l-a pomenit, asta era adevărul, de aici porneau toate necorițiile și conștientul rațional va vedea mai devreme sau mai tîrziu de partea cu era dreptatea. În privința lui Traian își dăduse seama după cele întîmplute cu Milia că se cam pripise cîzînd-o, dar el nu era omul care să nu poată îndrepta u-rău făcut cu mîna lui. "Eu cred în dreptatea partidului, partidul o să facă dreptate" și pentru prima oară Zolovie își dădu seama că pînă acum n-avea nicidecum înțeles pentru mine că în afară de dreptatea lui mai putea exista și dreptatea altuia. Cîvinutul partidului, rostii nelegat de numele lui, nu existase pînă atunci și Zolovie se cutremurîndă descoperînd că dacă l-ar exclude pe el, partidul va exista, nu se va cînti nimic din existența lui. Își aduse aminte de ce simțise cu mulți ani în urmă cînd făcuse o descoperire asemănătoare. Pînă atunci nicidecum nu se gîndise la moarte, o puneă totdeauna în legătură cu altceva, nu cu el, și deodată i se dezvăluă adevărul că dacă el moare, lumea nu va muri, pomii vor rămîne la fel, vor înmuguri și înverzi, anele nu se vor oprî, soarele va străluci mai departe iară să se întunece. Numai el își va pierde urma și toate vor merge înainte ca și înainte, nici n-ar fi fost. Înțelegerea prin el partidului, substituție partidului unui individ, individul putea să dispară din traectoria acestui întreg, iar întregul continua să existe, netulburat, nediminuat cu nimic. Ceașuri întregi înfrîntase Zolovie acest lucru în drum de la Turda spre casă, transpirase de cîteva ori din cap pînă în picioare, cu toate că adia un vînt răcoros și spre minieră lui se compinsese că trăise aproape cîincizeci de ani dar nu-i amintise vreodată să se gîndească de altceva. Numai el își văzuse din vremea studierii la Orghidan și Orghidan după cum își dăduse seama după întîlnirea de la restaurant își urmasse o linie a lui și el Zolovie, și cum n-ar fi avut cap, nu cumpănașe în minte, nu-i pusese întrebarea că s-ar putea ca în îndemnul celui-lalt să fie și lucruri proaste pe care el le-ar fi putut evita. Îl urmasse orbete, nu-i pusese nicidecum la îndoaială vorbele lui. "Dar de ce nu l-am urmat pe Lică", se întrebă iar Zolovie, dar în zadar căuta un răspuns multumitor că nu-i găsi. Nu voia să recunoască că era altfel decît o încercare de a se justifica și tocmai ce îl lăduse descoperitul în fața unor întrebări cărora nu le putea ține piept. "N-am făcut cum a vrut Lică, dar gospodăria o am sălătat-o, eu am schimbat fața satului, eu am fost președinte alții au, nu se poate, nu-i drept să fiu înalturat ca Orghidan. Orghidan e de vină, nu cu. Eu sînt fîrînt fără școală, el era instructor, eu am făcut ce-a zis".

Biculi căli și cînd se mai liniști în domoii din nou. Cînd ajunse în sat oamenii tocmai se împărtășeau la casele lor după ce se împlinea cu Aron Guliță. Cîntă pe lăci și după ce-l găsi în lăca de brat, încîi secretarului se miră din cale afară. — Mă Lică, am o vorbă cu tine. — Ce vorbă, Zolovie. Poate o ai mai bine să vorbim deasă rădăci nu am vreme. — La urma urmei nu-i mare lucru. Am tot zis că-i dau loc de casă. Am avut multe pe cap, am uitat. Mine să chemăm inginerul hotarnic să măsonre o grădina în caput satului. — Bine, Zolovie, vorbim minie deșpe asta. Zolovie își desprinde mina de sub brațul lui Lică și rămăse o jumătate de pas în urmă. Se bucura că secretarul nu se împotrivese cînd îi amintise de grădina și îi păru bine că îi trecuse prin minte să înceapă așa. Își zise că e momentul să-l încerce pe Lică să vadă în ce ape se scaldă și cu ce înțelegere și cum s'grumugăstă spuse: — Mă Lică, am făcut eu ceva pentru gospodăria asta bun? — Ai făcut, Zolovie. — Să știu că în ultima vreme m-am gîndit la multe. Ce să zic, cu Traian m-am pripit. Nici pe Milia n-am înțeles-o de la început cum trebuia, Nu știam ce ascunde în suflet.

Fragment din romanul „Front fără tranșee”
de PETRE SALCUDEANU

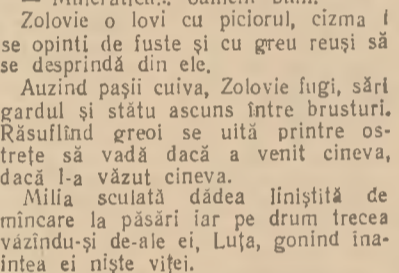
ca să-i facă pe plac nu-l înghioni pe Culiță ca acesta să înțeleagă, ca în alte dăți, că trebuie să plece și să-lase singuri. "Lasă să se perpleacă", își zise Milia și cu aceeași îndemnată scărîmintă mai departe la pene. Culiță tuși, își vîrî și el miniele în cozul cu pene, dar rămăse cu ele acolo auzindu-l pe Zolovie vorbind noduros cum îi era obișcît cînd era supărat. — Tu Milie, eu am venit... — Văd ce-a-venit, Zolovie, doar o-uș oarbă. Culiță se apucă și el să scărînta nepierzîndu-l din ochii pe cei doi, mai ales pe Milia care dintr-o clipă n-trăia pînă să-i facă o semnă. — Tu Milie, prin sat se cam vorbește de voi... lărgănită vorbește Zolovie ca să fie auzit cum trebuie. Zolovie fi apucato de mui face vînt bogrogului", își spuse președintele și pentru o clipă îl încercă teaama că Milia se răzîndise, ca nu mai voia să fie pe placul lui, să facă așa cum voia el. Anume amintise ce se vorbea prinsat despre ce ea s-o facă pe Milia să priceapă că el auzind ar putea vorbi despre o anumită înșelătorie în privința împărțirii averii și intr-adevăr Milia se dovedi dintr-o dată înțelegătoare, nevoind ca Zolovie să se amestece și să descosea lucruri pe care ea le-ar fi vrut cu orice preț adormite. Îl dădu un ghiouț lui Culiță și bărbatul fără să-l mai aștepte și pe al doilea se scîlă grăbit, își îndesă pătăria și spuse că n-umă ce și-a adus aminte că la ceasul acela el negreșit trebuia să fie la moară. Plecă scuturîndu-se de pene și tîșnind de undeva din adine, încîi din pricina efortului vinele gîtuului își desensară țesătura violetă sub pielea încrețită și arsă de soare. — De-ar muri o dată o auzi Zolovie pe Milia, dar președintele nu dădu nici un semn că l-ar fi interesat dorința ei, că ceea ce spusese era într-adevăr ceva ce ar fi voit să se întîmple sau simple vorbe ce să-i schimbe gîndurile lui.

line. Că dacă tu nu mai ești președinte Zolovie, tu de coarnele plugului nu ești bun, prea te-ai înșenit, prea te-ai învîrșit cu cizmele văcșente. Numa că dacă vrei să ai înfrînșe președinte atunci trebă să ai înfrînșe de mușcat și după aia de mincat. Că io... vai doamna, io pe Hirenești i-ai fi săturat de colectivă pentru teta viața. Că tîe tîe prieten instructorul, Zolovie, da prietșugul tu nu știi cum să-l folosești. Te lași calcat în picioare de Lică, de un mucos, de un oarecare. Zolovie mai împunse banca de cînteva ori, spinul se rupse și îi intră în deget. Aparu o mîrgă de sînge, Zolovie o șters, dar ea apără la loc, tot mai mare, tot mai rotundă, tot mai roșie. Se legă la deget cu batista. — Dar dacă i-am primi, Milie, numai o parte din el. Io zic așa, pe Lăzarie și pe inea citiva, și pe aștia dă-că-i primim sau-lie înșenit împotriva d'alorilăi, poate or ajunge să se bata și după aia îl dam și pe aștia atară. Milia rise șticles, neîrșesc pentru un ris de femeie, înfrînș Zolovie se sperie. — Zolovie, Zolovie mai bine te-ai iasa de președinție de p-acum, decît să faci așa ceva. Îl pu pe Partenie al lor înșenit? Și atunci de ce să te legi de altceva. Vorbește eu în consiliu, îi lămurăsc, de primt nu-i primim, da pentru aștia trebă să îndreptăm și pe colectivști contra lor. Adică scotînd drept Zolovie, de ce să vină el la de-a gata, de ce să se bucare de de avuțul gospodăriei acu, după ce noi am tras tăt greul. Adică să vină el, să ne ia nouă strinsura noastră, că dacă vin ei, ei or să facă pe harnici Zolovie, or vrea să aibe un președinte dinfrînș el. Tu nu te prosti că pe Hirenești nu-i poți desparți, că aia au la un loc un singur cap și aia nu se lasă să le tel o jumătate de cap pentru nimic în lume. Zolovie își dezlegă batista. Singele nu se oprise. Incepu să-i sugă sîngele pînă ce simți în gură un gust sărat. Scupînc cuprins de greață sărătura roșie și frecă țarina cu cizma pînă nu se mai văzu nimic. — Tu, Milie, atunci vorbește tu cu oamenii. Știi tu ce să le spu. Că azi or venit cu cerele cîțiva dintre ei. Știi ce scriau în cereți? Că nu vor să intre în colectivă pînă nu intră și Aurel cu pămintul, or dacă nu se va dău pe voi afară din colectivă. Milia nici nu se miră și nici nu răspunde. Își tîșnăie doar buzele și ochii fixați într-un punct căpătării niște lumini ciudate. — No, las numa pe mine Zolovie, las numa pe mine. — Ori poate n-ar strica să intre Aurel cu pămintul lui, Milie. — Pămintul îl ai lui Aurel, Zolovie. Noi avem gospodării așa cum scrie în statut, fiecare cu a lui. Nime nu se poate lega de noi. Nu-i fi tu zile amare din asta. Iar pe Traian care umple satul cu vorbe, îl pu eu la punct, Zolovie, nici o grîi. N-o să uile cite zile are că s-o legat de Milia și avuțul ei... Zolovie se uită la fustele Miliei strînșe între genunchi, la forma picioarelor conturate rotund, ademenitor, și voi să-i spuie ceva. Își ridică privirile la fața ei și zărirîndu-i buzele crisplate se ridică lăsînd-o în muștenia ei.

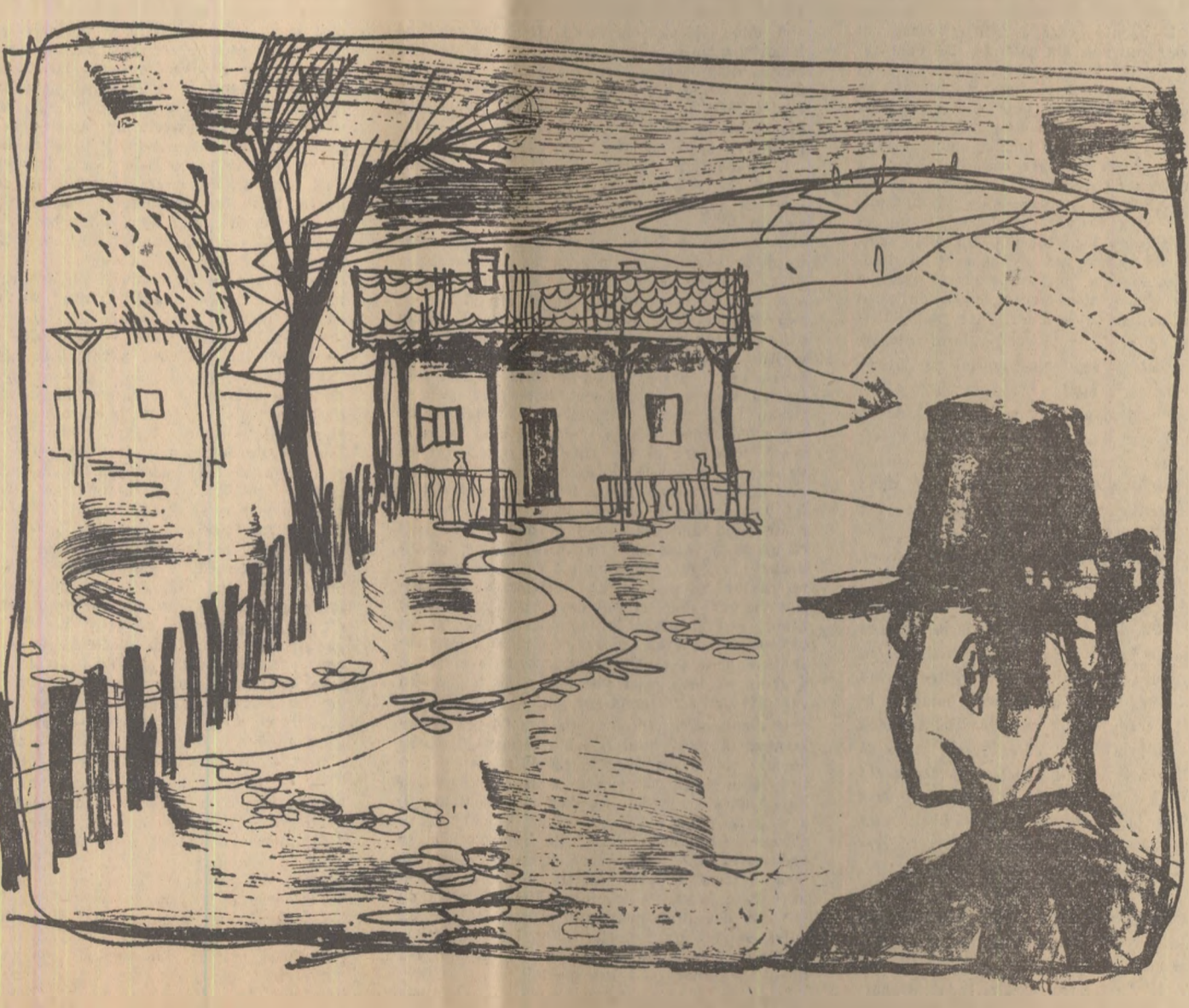
ducîndu-și aminte de instructorul Orghidan, Zolovie se mai liniști. Ce făcuse, făcuse în parte și cu știră lui, din îndemnul lui și nu se putea ca instructorul să nu-l ia apărarea. "Spatele frontului m-îe asigurat", își spuse Zolovie și pentru că își avea spatele asigurat se gîndi că n-ar strica să stea altfel de vorbă cu Milia, s-o înduplece totuși ca să-i dea o hîrtie imducîndu-și aminte de instructorul Orghidan, Zolovie se mai liniști. Ce făcuse, făcuse în parte și cu știră lui, din îndemnul lui și nu se putea ca instructorul să nu-l ia apărarea. "Spatele frontului m-îe asigurat", își spuse Zolovie și pentru că își avea spatele asigurat se gîndi că n-ar strica să stea altfel de vorbă cu Milia, s-o înduplece totuși ca să-i dea o hîrtie imducîndu-și aminte de instructorul Orghidan, Zolovie se mai liniști. Ce făcuse, făcuse în parte și cu știră lui, din îndemnul lui și nu se putea ca instructorul să nu-l ia apărarea. "Spatele frontului m-îe asigurat", își spuse Zolovie și pentru că își avea spatele asigurat se gîndi că n-ar strica să stea altfel de vorbă cu Milia, s-o înduplece totuși ca să-i dea o hîrtie imducîndu-și aminte de instructorul Orghidan, Zolovie se mai liniști. Ce făcuse, făcuse în parte și cu știră lui, din îndemnul lui și nu se putea ca instructorul să nu-l ia apărarea. "Spatele frontului m-îe asigurat", își spuse Zolovie și pentru că își avea spatele asigurat se gîndi că n-ar strica să stea altfel de vorbă cu Milia, s-o înduplece totuși ca să-i dea o hîrtie imducîndu-și aminte de instructorul Orghidan, Zolovie se mai liniști. Ce făcuse, făcuse în parte și cu știră lui, din îndemnul lui și nu se putea ca instructorul să nu-l ia apărarea. "Spatele frontului m-îe asigurat", își spuse Zolovie și pentru că își avea spatele asigurat se gîndi că n-ar strica să stea altfel de vorbă cu Milia, s-o înduplece totuși ca să-i dea o hîrtie imducîndu-și aminte de instructorul Orghidan, Zolovie se mai liniști. Ce făcuse, făcuse în parte și cu știră lui, din îndemnul lui și nu se putea ca instructorul să nu-l ia apărarea. "Spatele frontului m-îe asigurat", își spuse Zolovie și pentru că își avea spatele asigurat se gîndi că n-ar strica să stea altfel de vorbă cu Milia, s-o înduplece totuși ca să-i dea o hîrtie

cu un om care-i pe ducă, mai bine să-i dăi undeva cu piciorul ei să se infunde cîi se poate mai repede. Cu toate că Zolovie o scuturase de cîteva ori pe Milia de umeri, ea nu scosesse nici un cuvînt pînindu-și la cale mai departe gîndurile ei. Acu n-are de se sta cu el, de vorbă, nu mai are să-i spună și să afle de la el nimic, trebuie să scape de el cît mai degrabă, cît mai iute... Se ridică anevoie și leși pe prișp, ca și cînd ar fi fost singură, ca și cînd n-ar fi văzut lângă ea chipul învinșit de minie al lui Zolovie. Președintele o urmă și amucînd-o din mers de umeri o întoarse cu fața spre el. — Tu Milie, tu mă ocolești, tu ajuca la greu nu vrei să mă ajuti. Milia i se uită în ochii, îi cîti plerzania în privirile rugătoare și vîzînd-o peste umărul lui pe Luța, surda satului, trecînd pe uliță, îl prinse pe Zolovie de mijloc cu amîndouă miniele și începu să tipe ca țieșit din minți. — Haidelîi că turbatu mi-o ridicat poalele în cap, muieraticu, dușmanu... oameni bun!... Zolovie rămăse trîșnit. Voi să se desprînda, dar Milia îl înțelăsc de mijloc, vîrtos nedîindu-i drumul. O prinse de barbă, se împedica și cîzu cu ea grămădă în țărînă, ea continuînd să strige ca din gură de șarpe. — Muieraticu... oameni bun! Zolovie o lovi cu piciorul, cizma îi se opînti de fuste și cu greu reuși să se desprînda din ele. Auzînd pașii cuiva, Zolovie luși, sări gardul și stătă ascuns între burșuri. Răsufînd greoi se elia de prînte ostrere să vadă dacă a venit cineva, dacă l-a văzut cineva. Milia scutală dădea înlînișita de mîncare la păsări iar pe drum trecea vîzîndu-și de-ale ei, Luța, gonind înaintea ei niște vișci. Zolovie se strecură prin grădina pustie și ieși în ulița mare. Îl cuprinsse o furie vecină cu nebunia pentru că își bățuse joc Milia de el, pentru că se arătase mai sîrăstă și era cît pe-acel să-l facă de rușine la tot satul. "Bine că a fost Luța și nu altceva" își zise Zolovie și se gîndi să meargă spre seară pe la ea ca să o iscodească să vadă dacă într-adevăr știe ceva. Ajuns la fîntina comună se spală pe față, bău apă rece ca gheața pînă ce își simți inima bălîndu-l mai în voie și coborî pe uliță în jos. "Ce-o fi apucato-o", se întrebă el și deodată se oprî locului, pricepînd că dacă cu el a fost în stare să facă așa, atunci cu alții mai mult putea arunca vîna pe Traian, fără ca omul să aibă vreo vină. Se puse aștepta ca Milia cu gura ei să umele satul, să-lie tlească în picioare și pușina autoritate care i-a mai rămas. Se grăbi să ajungă la sediul și se închise în cameră. Se așeză la masă cu capul năruit în miini pînundu-și mereu întrebări și dîndu-și singur răspuns. Ajunse pînă la urmă la concluzia că Milia și-a dat seama că el a ajuns într-un lîmpas din care n-are cum să mai iasă, că ea îl scootește un om pierdut și că pentru orice eventualitate mai bine să-l aibă ea la mînă, decît s-o aibă el. Înjură cîteva minule în frî apoi se domoli zîcîndu-și că dacă își iese din fire este cu alii mai rău pentru el. Toate acestea intrîntu fel sau altul pleacu de la Lică și Toți. Ei l-au adus în starea asta și Zolovie își mărturisî că Milia n-a făcut altceva decît să se dea, așa cum a tăiat-o capul, de partea celor mai tari. Nu, Milia n-o să umple satul cu vorbe, Milia doar a vrut să scape de el, să nu fie nevoită să-l acule de să fie de partea lui. Nu pe ea trebuia să o pună cu botul pe labe ei pe Lică și Toți. Trebuia cu orice preț să-i recîșlige puterea deplină de stăpin, să-lie înalțure pe Lică și după aceea va ști el ce ce monedă de la Lică stă cîi mai repede posibil de vorbă cu Orghidan; motiv ca să plece acum în toți secerășiiuși o să găsească el. Important că gășise drumul pe care trebuia să apuce ca să lăsă la liman. Se simți liniștit pe deplin și cînd își aduse aminte de Milia aproape că-i veni să ridă și să se minuneze de ce-l putuse trece femeii prin cap. "Ar fi trebuit s-o duc în țîiadă, cel puțin să fi avut de ce să strige". Cînd își aduse aminte de picioarele frumoase ale Miliei aproape că-i păru rău că nu lă-cuse așa.

Afară se auzea zarvă și zarva de glasuri și reduse la o altă realitate. Zolovie se înfiorse din toate cele prin cite trecuse... "Spatele frontului" în care avusesse cea mai mare încredere se zdruncinase și el, nu se mai putea aștepta de acolo la nici un ajutor. Numai cînd își aduse aminte că se gîndise la cuvîntul "ajutor" își dădu seama că toate polecile pe care sperase să lăsă la liman îl înșeseră tăite treptat și că se afla singur ca și cum s-ar fi găsit pe o insulă pustie. El nu făcuse altceva decît ceea ce îl dictase conștiința nu urmasse altceva decît linia partidului, așa cum o văzuse el și cu toate asta pînă și acei care reprezentau partidul la raion simplă că-i sint ostii. Ce se întîmplase? El și nu altul sălțase colectivă de la începuturile ei, se spelse mîncînd, nu-și rostise viața familială ca să aibă vreme să se ocupe de gospodărie și cu toate astea simplă undeva înlăuntrul lui ce gospodăria îl lădase undeva în afara ei, că el era socotit de fapt președinte numai cu numele, că toate mergeau de cîțva timp înaintea altfel decît voise, el fiind doar un simplu înregistrator nemulțumit al unor

Desena de IONITA JIANU

Unei prietene

Nu mă lăsa să-ți ascund nimic;
să te cruț, să mă cruț, să te mint,
ca și când an fi slabi, ca și când
ne-am speria, cunoscînd.

Pietează pe coperta caietului meu
o lămie de aur și două gutui;
pune intesele tale culori
pe filele mele-amărui.

Amintirile noastre școlare,
cu șorful și gulere reci.
Și-acele severe plimbări ilegale
de-adolescenți din anul patruzeci —

Sînt argumentele mele și ale tale.
Priește-mi portretul. Vezi undeva
semnul declinului? Nu mă cruț.
Oameni puri, firești, monumente,
s-au făcut cu mini intransigente.

Inală cu pensule sigure, aspre
(iar eu, cu dactilii, troheii)
iedera suplă a viciilor noastre
pe spirala de-ofel a ideii!

Nina CASSIAN

Nu mi-e tot una

Crizanteme albe, undeva pe maluri,
Peste ape, luna.
Dănțuiau cu ea-nire valuri
Fete din ioruuu cald
Ameșii,
Oceanul,
Culegea întotdeauna
Din cîmpii de înfînit,
Scocii, și ametist, și stele,
Numai pentru ele.

Să mai cînt?
Mă doare.
Nu-ndrănesc azi să-și privească zîmbetu-n
oglîndă

Fetele cu ochii negri — lungi migdale-amare —
Fug tairuții morții, după ele, să le prîndă.

Șinii-nmuguriți abia
La atomicul banchet
Scad topiți de-o umbră grea,
Umbra ce-i destrămă-nct...

Și se subție spre mijloc umbra.
Se-ncolăcește de coapse,

Lungindu-se spre călcie,
Să le sape,
Să le-ngroape;
Nimic să nu mai rămîie
Din fetele care dănțuiau între ape.

Și nu mi-e tot una
Dacă se mai zbat valuri murdare,
Și nu mi-e tot una
Dacă mai curge otravă-n nisipuri,
Dacă mai pilpîie lingă obraji lacrimi de
lumînare,

Ridică-te, omule,
Să umplem pămîntul de bucurie.

Ridică-te, omule,
La poli,
La tropice,
Să-nvețe copiii, măcar în această oră fîrzie,
Să scrie cu stele
Poeme de libertate,
Poeme de omenie,
Să umplem văzduhul vieții cu ele.

Violeta ZAMFIRESCU

S-a rănit scorușul

S-a rănit scorușul,
crengile-s de sînge.
Prins de vîntul rece
nici nu știe-a plînge.

S-a rănit scorușul,
firele subțiri,
ard ca steaguri roșii
și ca vechi iubiri.

Frunzele de toamnă
și-au pierdut urcușul...
Pentru împlinire
s-a rănit scorușul.

Ion BANUȚA

S i te faci cu banii? Două zile după leafă,
n-ai jgări...
— Il dau acasă, ce... il dau malcă-mi.
Mi-a zis ea: mă — mi-a zis ea — tu ești cam
nătăfăit...

— Da scapetatorul! Așa... fine mai de jos!
Ziceai că nu te privește bătrînul, că alegară cu
bulgări de pămînt după tine... ori poate min-
feal, mă!

Titu, meșterul, lovea puternic în piatră și Iordache
finea contra cu un ciocan, sfînd ghemuit,
cu capul între umeri, clipînd des, ferindu-se de
șcaile ce îi săreau pe lîngă față.

— Cum cu bulgări, ce... bolborosii Iordache,
sfînd mereu la pîndă — eu o fluiet și ea vine la
gard, îl dau banii și fug! Că bătrînul e cam
nebanatic... o bate și pe... — se opri deodată.
Titu, meșterul, fără să se oprească și fără să în-
toarcă capul, rise ușor:

— Te-am lîmput la mină, nenorocitul!
— Mi-ai făcut o injecție... rise și Iordache
ghemulindu-se mai tare și sugîndu-și, cu buzele,
locul înșingerat.

— Injecție, ha? Ce injecție, ha? — de fiecare
dată Titu lovea piatră, icînd, iar piatra lovea
ciocanul lui Iordache și pe Iordache înșiși fă-
cîndu-l să tresară puternic și dureros. Titu ridea
mereu, lovindu-l cu ciocanul și cu vorbele și
deodată Iordache lăsă ciocanul, se ridică lute și
fugă cițiva pași. Ploa grea de travertin alunecă
ușor între genunchii lui Titu, acesta aruncă ciocanul
și scapetatorul și o prinse fulgerător, o
așeză cu grîji, să nu se spargă și se ridică cu
greu, pîrînd deodată foarte obosit. Pe frunte și
pe tîmpă îl apărură brusce broboane de sudoare.

Iordache stătea pe vine, cu spafele și în aștepta-
rea injurăturii și a vorbelor de ocară, se ghemuie
ușor, ba chiar încerca să zîmbească. Dar nu
auzi nimic decît ciocanul meșterului ce lucra
mai departe și asta îl încurcă și îl zăpăci.

Nu era încă ceea ce se cheamă bărbat, dar
dusese o viață întortocheată, nimerind de multe
ori în locuri proaste. Făcînd, un fărîn scurt
cu fața vinată de barba peră deasă ce și-o purta
rasă, care, de mic, îi vorbise puțin dar îl bătuse
mult și cu ură, îl alungă deodată de acasă, fără
să-i spună de ce. Nașul lui, un om gras, roșovan
și cam nepăsător, îl luase la el și îl purta de
grîji, dar Iordache rămase în sat numai pentru
că credea că tăică-su o să-l cheme înapoi. Cu
malcăsa vorbea seara și peste gard, ea i se
plîngea mereu și lui ajunsese să-i fie urît de casa
cum neîngrijită unde stătea, de felul grozav în
care stăria nașul cel gras, noaptea, de vîlcărele
maică-si, de clevelele din sat și, cînd nîcî
trece anul, fugi la oraș, făcu fel de fel de lu-
crați, nimeri în fel de fel de locuri, dar nu stătea
mult într-un loc, nici chiar atunci cînd muncea
puțin și ușor. După cițiva ani, experiența lui de
viață nu se îmbogățise cu mult și deși gîndurile
i se amestecau nelămurit încă în cap, simțea față
de toți oamenii silă și ură, deoarece nici unul din
cei la care lucrase, mici proprietari, mici mește-
șugari, nu se deosebea prea mult de tăică-său,
cel cu fața vinată și mereu încruntat sau de
nașu-său cel cu fața alba și grasă, murdar și
nepăsător.

Lucrase prin mici ateliere, învățase pe Jumă-
tate fel de fel de meserii, apoi se angajase
ajutor de șofer, apoi încercător, și într-o vreme
se încurcase cu o femeie mult mai bătrînă care
lucra într-o fabrică de ciment și care-l alungase
tormai cînd începură să i se albească mințile.
Apoi se înghîțase cu niște vagabonzi ce-l învâ-
ră să fugă în țară, în căutarea în care scîlpa haina
cu țurci, apoi prin prăvălii și birturi. Near fi rămas
altă vreme cu el dacă nu l-ar fi învățat că hojia
e o pedeașă împotriva ticăloșiei oamenilor, lucru
pentru care oamenii sînt foarte furioși împotriva

Și se subție spre mijloc umbra.
Se-ncolăcește de coapse,
Să mai cînt?
Mă doare.
Nu-ndrănesc azi să-și privească zîmbetu-n
oglîndă

Fetele cu ochii negri — lungi migdale-amare —
Fug tairuții morții, după ele, să le prîndă.

Șinii-nmuguriți abia
La atomicul banchet
Scad topiți de-o umbră grea,
Umbra ce-i destrămă-nct...

Și se subție spre mijloc umbra.
Se-ncolăcește de coapse,

Să mai cînt?
Mă doare.
Nu-ndrănesc azi să-și privească zîmbetu-n
oglîndă

Fetele cu ochii negri — lungi migdale-amare —
Fug tairuții morții, după ele, să le prîndă.

Șinii-nmuguriți abia
La atomicul banchet
Scad topiți de-o umbră grea,
Umbra ce-i destrămă-nct...

Și se subție spre mijloc umbra.
Se-ncolăcește de coapse,

Să mai cînt?
Mă doare.
Nu-ndrănesc azi să-și privească zîmbetu-n
oglîndă

Fetele cu ochii negri — lungi migdale-amare —
Fug tairuții morții, după ele, să le prîndă.

Șinii-nmuguriți abia
La atomicul banchet
Scad topiți de-o umbră grea,
Umbra ce-i destrămă-nct...

Și se subție spre mijloc umbra.
Se-ncolăcește de coapse,

Să mai cînt?
Mă doare.
Nu-ndrănesc azi să-și privească zîmbetu-n
oglîndă

Fetele cu ochii negri — lungi migdale-amare —
Fug tairuții morții, după ele, să le prîndă.

Șinii-nmuguriți abia
La atomicul banchet
Scad topiți de-o umbră grea,
Umbra ce-i destrămă-nct...

Și se subție spre mijloc umbra.
Se-ncolăcește de coapse,

Să mai cînt?
Mă doare.
Nu-ndrănesc azi să-și privească zîmbetu-n
oglîndă

Fetele cu ochii negri — lungi migdale-amare —
Fug tairuții morții, după ele, să le prîndă.

Șinii-nmuguriți abia
La atomicul banchet
Scad topiți de-o umbră grea,
Umbra ce-i destrămă-nct...

Și se subție spre mijloc umbra.
Se-ncolăcește de coapse,

Să mai cînt?
Mă doare.
Nu-ndrănesc azi să-și privească zîmbetu-n
oglîndă

Fetele cu ochii negri — lungi migdale-amare —
Fug tairuții morții, după ele, să le prîndă.

Șinii-nmuguriți abia
La atomicul banchet
Scad topiți de-o umbră grea,
Umbra ce-i destrămă-nct...

Și se subție spre mijloc umbra.
Se-ncolăcește de coapse,

Să mai cînt?
Mă doare.
Nu-ndrănesc azi să-și privească zîmbetu-n
oglîndă

Fetele cu ochii negri — lungi migdale-amare —
Fug tairuții morții, după ele, să le prîndă.

Șinii-nmuguriți abia
La atomicul banchet
Scad topiți de-o umbră grea,
Umbra ce-i destrămă-nct...

Și se subție spre mijloc umbra.
Se-ncolăcește de coapse,

Să mai cînt?
Mă doare.
Nu-ndrănesc azi să-și privească zîmbetu-n
oglîndă

Fetele cu ochii negri — lungi migdale-amare —
Fug tairuții morții, după ele, să le prîndă.

Șinii-nmuguriți abia
La atomicul banchet
Scad topiți de-o umbră grea,
Umbra ce-i destrămă-nct...

Și se subție spre mijloc umbra.
Se-ncolăcește de coapse,

Să mai cînt?
Mă doare.
Nu-ndrănesc azi să-și privească zîmbetu-n
oglîndă

Fetele cu ochii negri — lungi migdale-amare —
Fug tairuții morții, după ele, să le prîndă.

lui spusese la întîmplare și nu bea. Dar cînd lucră
cu el începu să-l urască de-a binelea deoarece
Titu lucra aproape de două ori cît ceilalți meș-
teri. Pentru asta lui Titu îi ziceau brigadier dar
asta nu-i făcea de căld lui Iordache, căci acum
trebuia să-și numere mișcările, să nu se întoarcă
de două ori în același loc, să lungeze mai rar,
ba chiar de loc. Într-un cuvînt, să trăgă într-un
ritm infernal. El cițiga la fel ca și înainte, meș-
terul mai mult decît toți ceilalți, aproape de patru
ori banii lui și Iordache era mirat și supărat că
nu-l la nimeni apărarea, deși îl vedea pe Titu
muncind de se spetea, trăgînd și pe el în
urma lui, ba chiar i se părea că îl ascultă și îl
respectă pe meșter pentru asta. Asta îl înfurie
și la prima zi de leafă, în ziua cînd meșterului
era să-i cadă placa de travertin pe piciorare,
hotărî să se răzbune. În ziua aceea meșterul venise
la lucru cu o haină de catifea cum nu mai avea
nimeni și Iordache hotărî să i-o lue.

Își făcu planul în amănunțime și, după pauza
de prînz, cînd toți se suiară pe schele, el își îm-
bracă pantalonii, bocancii și pus-deasupra haina
lui nouă. Contrastul dintre haina scumpă și
restul îmbrăcămintii era izbitor, aproape caraghi-
os și îi venea lui Iordache foarte rău. Dar
el nu se sinchisi și ieși încet, cu pași rari pe ușa
barăcii, hotărî să nu se mai întoarcă niciodată.
Ieși pe stradă, cîntî după colt, mersu cițiva pași
și deodată încetări: în întîmplarea lui venea
Titu, meșterul, zîmbînd. Pe aproape era un bulet
unde obișnuia să fugă pietrarul cîteodată, dar
Titu nu ieșise de acolo, căci Iordache fusese me-
reu atent la ușa butelului. De alții Titu nu bea,
așa că umbra fără tot pe stradă aceea, venind
în întîmplarea lui Iordache.

— Ce faci, zăcăm că ești sus pe schelă? Ai
ieși, mă, să umbli sub soare? — meșterul îl
privi cu ochii strîșiți în care scîlpa parca
niște luminie bălțocilor/ore. — Ia uite, — se
minună — nenorocitul, țai pu haina mea? Oi
fi și tu vreun elev, vreun student, mă!

— De ce să fiu eu student? Iur-bă Iordache,
aplecînd capul, strîngînd dinții de furie.

— Poate de unde ai vreo înțînă cu vreo ga-
gică? Ai mă, te vezi cu vreamă de mi-ai luat
haina și te împojonezi ca un artist? Parcă ești
artist, mă Iordache!

Lui Iordache îi fu bruscă, se uită drept în
ochii meșterului, dar acesta întoarcă capul și privi
picălit în sus, pe stradă plină de lume. Apoi
plecă, fără să-i mai privească, aruncîndu-l peste
umăr.

— Vezi să n-o agăli și so roag, că te înmor-
mîntez, Iordache! — și plecă grăbi.

Iordache se depărță și el repede, bucuros, a-
proape alergînd, încercînd să nu întoarcă capul,
ceea ce îi era foarte greu. Era hotărî să nu se
mai întoarcă pe șantier și de bucurie se duse gîlț
într-o piață pe-aproape și se amestecă printre că-
ruțele fărînilor, lucru ce-i făcea mare plăcere.

Stătu pînă pe seară vorbind cu oamenii, trecu
apoi pe la un vîr de-al său, ce locuia într-o casă
nouă, în Ferentari și cu care el se înțelegea des-
tul de rău, adică vîrul îl dăduse afară și îi po-
runcise să nu-i mai calce pragul. Iordache mai
fusese însă de cîteva ori, ajutate cîte ceva, mai
ales că nevasta vîrului, o femeie mică, grasă, dar
cu o față foarte frumoasă, îi zîmbea totdeauna
cînd îl vedea. Nu găsi acum pe nimeni, dar auzi
prin ușa și printr-un geam că se rîmăsesse sus de-
sus, muzică ce venea dinăuntrul său multă
vremă lipit de ușa încuiată și ascultă, căci erau
cîtește așa cum se cîntau în salul lui. Se depărță
apoi și se duse la gară, căci era a doua zi după
leafă, să-i ducă banii mă-si. Ajuns acasă, fluietă
și malcăsa veni la poartă și-i chemă în casă,
tăică-su fiind plecat. El nu vru să vină, îi dădu
banii și atunci ea își dădu seama că avea o haină
nouă, întîmne mina peste gard, o pipăî îndelung
și se minună ce moale era. Lui Iordache i se păru
că malcăsa era înlimidată și îi vorbea cu res-
pect și deodată își aduse aminte de strada albă
de soare, de ochii bălțocilor și al meșterului și
de purtarea lui ciudată, și fugi lăra să mai la
plinea și oală învelite în ziar ce i le dădea de-
obiceit malcăsa. Stătu toată noaptea în gară și
ajunse înapoi abia dimineață.

A doua zi pe schelă era obosit, posomorît și
furios că nu-l reușise planul, iar față de Titu
simțea dispreț și mirare că era alii de prost să-l
dea lui haina nouă pe mină lîntine de prînz,
veni la el Costică Pisano, Italian de origine, mic,
blond, foarte alb la față, dar bun meșter și-l bătu
pe umeri, după ce întii îl privi cu atenție.

— Să trăiești, vecine!

Iordache se încruntă și îi întoarcă spatele.

— Ce fel de vorbești astea? Eu nu sînt vecin
cu nimeni.

— Ce, mă Iordache, nu știi nimic? — și-l spusese
în două vorbe. De cîteva vreme Titu se zăbătea
grozav să-l găsească casă. Ceilalți, o parte fu-
saseră împotriva, alții nu. În cele din urmă Cos-
tică Pisano care avea „casă personală”, făcînd
de el, îl luă pe Iordache. Dar asta numai după
ce Titu strîngă în ședința organizației că la el pe
șantier se gîsesc un om dispregiut numai pen-
tru că doarme în baracă, într-adevăr pietrarul
finea la Iordache, dar într-un fel îl privea de
sus ca doarme în baracă, deși de cînd locuia el
acolo, totul era curat, stropit, ba erau și presuri
pe jos. (Pe pereți, Iordache alinase de acum
mai multe doamne, foarte frumoase și subțiri to-
ate, dar semănînd într-un mod izbitor între ele,
rupte fiind dintr-un jurnal de modă). Cînd auzi
că urmează să se mută la Costică Pisano, lui Ior-
dache i se puse ceva în gît de nu putu scoate
un cuvînt. Se mărgini să-l privească pe nea Cos-
tică cu ochi mari și alți de pătrînzător de pară
atunci l-ar fi văzut înția dăd. Se gîndi atunci
că nu e destul să se răzbune pe Titu care se
sbatuse pentru el și îl împunzuse o zi haina.
Trebuia să facă ceva să-l jîmne mințe tot, pentru
că toți uneltea împotriva lui.

Din ziua aceea, deși se mută la Costică Pisano
și nevasta meșterului îl spăla cămășile, Iordache
se uita și mal bănuitor la ceilalți meșteri și ju-
torii, bănuindu-i că pun ceva la cale împotriva
lui. Atunci se grăbi. În două săptămîni numai,
avu gata planul. Cu cîte ceilalți încercau să se
apropie și-i dădeau dovezi de bunăvoință, ei se
nedumerea mai mult, se neliniștea, ba chiar i se
făcu și frică. Oamenii aceștia, grupul de oameni
între care lucra, în frunte cu Titu, se purtau cu
el în mod ciudat, neașteptat și cum Iordache nu
putea să-și explice purtarea lor, i se făcu frică.
Trebuia să se apere și cum singura lui armă era
furtul, se hotărî să-l fure pe toți.

După două săptămîni, la lchidare, era o vreme
urîtă, ploaia și bătea vîntul. Mulți pietrari lu-
craseră în ploaie pînă la prînz, dar apoi se lăsa-

seră pîgubăși, mulași pînă la piele. Pe schele
rămăsesse numai echipa lui Titu. Iordache veni
mai tîrziu din pauza de la prînz, intră de-a dreap-
tul în baracă, așteptă pînă ce plecără ceilalți,
apoi se îmbracă în grabă. De la un tîm_lu cămășii,
de la altul pantofii, de la al treilea cureaua și
așa pînă termină cu îmbrăcătul. Ba își pusese și
o cravată albastră la gît iar buzunarele și le în-
fundă cu jigări. Luase de la flecare ce avea mai
bun, lucruri ochite și cumpănite din vreme, astfel
ca mulți să simtă pînă în inimă lovitura iar unii
să nici nu se poată întoarcă acasă. Fu curios să
știe cum arată și căuta în buzunarele vechiului
său pantalon o oglîndă mică, singurul lucru ce-l
păstră și se privi în ea, trecîndu-și de-a lungul
corpului și adîmînd apoi în cap toate părțile ră-
frînte în ea. Făcea încă treaba asta, în care era
adîncit, cînd auzi puși apropiindu-se de baracă.
Rămase uluit, pentru că nu mai era nimeni pe
șantier, decît echipa lui Titu care lucra pe schele.

Se frase lîngă perele și-și auzi înima bătînd groz-
zav în plect. Nu mai știa ce face și de zăpăcît
se băgă sub pat și ascunse oglînda. Apoi ieși a-
fară și tormai atunci se deschise ușa și băgă
capul pe ea șeful, arhitectul.

— Dumneata ești aici, Iordache? — făcu el,
apoi intră de-a binelea în baracă, scuturîndu-se
de ploaie, — ai lucrat pînă acum? Ia uite, mi s-a
spart un pantof. Auzi? Umbă apă de parcă ar
fi o luntre bătrînă.

Arhitectul era un bărbat înalt, frumos, dar groz-
zav de neîngînat. Umbra mereu cu același rînd de
haine și cam ulti să-și schimbe cămășii, astfel că
oamenii de multe ori schimbau priviri, dar în a-
celași timp lucru asta îl apropiă de el, Iordache
lui se striga la oameni cum știa el că fac în-
deosebite șefii și de multe ori puneau chiar lu
Indolaia ce era de fapt cine se dă, adică arhitect, și
cu multă școală. Acum însă era grozav de tul-
burat încît stătea rezemat cu o mină de perete,
căuînd să pară că se simte în viața lui și privea
spre arhitect puțin bălțocilor.

— Ce să mai lungim vorba — zise șeful, șter-
gîndu-și fața udă cu o batistă, — echipa lui Titu
ji-a propus avansarea. Încă din luna asta ai să
ieși o categorie superioară de salarizare. Toată
lumea îți vorbește de Iordache. Ce fel de om e
Iordache? — și șeful se apropie de el, îl ridică
cu mina bărbia și îl privi drept și atent în ochi
Apoi se întoarse și se apropie de ușă.

— Ei, plece, trebuie să ajung la centru. Cînd
mă întorc pe la cînt, mă sîm de vorbă. No-
ruci — și vru să iasă.

Iordache simți deodată usturime în tot plectul.
Începu să gîlție și se repezi după șef.

— Stați, tovarășe șef! Vin și eu, mă ure la
nivel.

— Bine, bine — vru celălalt să iasă — ne
vedem la cînt!

— Nu... — se chinu Iordache să spună repede
și cit mai bine ce-avea de spus, — vă rog, v-aș
rugă, stați aici pe pat... uite, e curat, aici pe
margine! — și sări de întîmne de pătura, nete-
zînd-o fără rost și privind cu emoție și teamă
spre arhitect.

— Să stau aici? De ce să stau? — zîmbi ar-
hitectul și se așeză privindu-l mereu pe Iordache
Acesta, văzîndu-l așa, începu cu mare grabă
să se dezbrace, împiedicîndu-se în haine, în pro-
prietile lui minii și piciorare, gîlțind.

— Ei, păi dumneata vrei să te dezbrace, Ior-
dache? Ce rost am eu aici? Am să plec, se face
un ceasul și vru să se ridice, dar văzîndu-
lîngîndu-se atît de amaric și hainele, de parcă
ar fi trebuit să fugă undeva, după cineva, răsu-
fînd din greu și grozav de neîndemnic, rămase
și-l aștepta și ieșiră împreună.

Toamă pe cînd terminară treaba se opri ploaia,
ceea ce îl făcu pe toți, deodată, mai veseli, mai
ales Titu, pe care puțină lume îl văzuse rîzînd,
striga la toți și dădea din minii ca un băiețoi
Într-o vreme opoi oameni cu totul, dar împrejurarea
făcînd ca ei să rămînă singuri, ploaia oprîndu-se
totuși pînă la sfîrșit, îl făcu să uite ziua lungă,
amorțială din oase, hainele grele și ude și aștep-
tîndu-și rîndul la spălat, făceau o gâlăgie groz-
vă de parcă ei erau stăpîni acolo, Iordache era
mai la urmă, lîngă Titu și un ajutor, un băiețoi
de vreo șaptesprezece ani, mic și de obicei cam
leneș, dar care acum parca își ieșise din fire: în
deea ghionii, îl tuțea gapea pe ochi, ori îl îm-
plîngea de pe scîndura pe care erau înșuriiți cele
unul, în noroi, Iordache se scîpa de el cu cîte o
mînă sau ferindu-se numai, fiind destul de posom-
orît și neavînd chef de joacă. Dar cum celălalt
nu-l lăsa, se luă cu el la trîntă pe scîndura în-
gusta. Deodată, tot muncîndu-se cu băiatul acela
il auzi pe Arcadie, un meșter bătrîn cu un păr
foarte bogat și alb, întrebîndu-l încet pe Titu care
lucra în felul lui, cu lăcomie:

— Da' de ce îl trimiseși pe arhitect să-i spu-
nă? De ce nu l-ai zis tu, noi? Ai, mă? Poate
că nici nu l-a spus.

— I-a spus, l-a spus, — făcu Titu cu blîndețe
— l-am văzut eu cînd a intrat în baracă.

Iordache simți deodată că-i vilie capul, se
mulie tot și vru să se ridice, dar celălalt, simțînd
dus în slăbici, îl trînti în noroi. Il auzi pe Titu
și pe ceilalți rîzînd, nu spuse nimic, ba chiar scu-
lîndu-se de jos, zîmbi, fără să privească spre ei
și începu să rida ușor, din obișnuință, ca să se
apere. Apoi își aduse aminte de tot, i se făcu
spaimă și vru să fugă. Se uită la dreapta și la
stînga, încercînd să găsească un loc potrivit și
întîni privirea lui Titu, așa cum se uita la el
cîteodată: cu capul puțin înclinat, cu sprînceana
sîngă mal coborîtă, privind scurt și ascuțit. În
întîmne, într-o clipită, îl făcu să uite ziua lungă,
amorțială din oase, hainele grele și ude și aștep-
tîndu-și rîndul la spălat, făceau o gâlăgie groz-
vă de parcă ei erau stăpîni acolo, Iordache era
mai la urmă, lîngă Titu și un ajutor, un băiețoi
de vreo șaptesprezece ani, mic și de obicei cam
leneș, dar care acum parca își ieșise din fire: în
deea ghionii, îl tuțea gapea pe ochi, ori îl îm-
plîngea de pe scîndura pe care erau înșuriiți cele
unul, în noroi, Iordache se scîpa de el cu cîte o
mînă sau ferindu-se numai, fiind destul de posom-
orît și neavînd chef de joacă. Dar cum celălalt
nu-l lăsa, se luă cu el la trîntă pe scîndura în-
gusta. Deodată, tot muncîndu-se cu băiatul acela
il auzi pe Arcadie, un meșter bătrîn cu un păr
foarte bogat și alb, întrebîndu-l încet pe Titu care
lucra în felul lui, cu lăcomie:

— Da' de ce îl trimiseși pe arhitect să-i spu-
nă? De ce nu l-ai zis tu, noi? Ai, mă? Poate
că nici nu l-a spus.

— I-a spus, l-a spus, — făcu Titu cu blîndețe
— l-am văzut eu cînd a intrat în baracă.

Iordache simți deodată că-i vilie capul, se
mulie tot și vru să se ridice, dar celălalt, simțînd
dus în slă

„BELJOUX”

Foto LIGA IOSEF

rumuri croite nu erau. Un şleau doar, pe pământ negru, care se pierdea fie pe nisipul umed al plajelor, când dădea spre mare sau spre lacuri, fie sub înăbuşea verde, crescută nebuneste din ferigi şi lipan, când dădea spre apele turbide, când se înaltau spre cerul albastru, când se înaltau spre cerul albastru, când se înaltau spre cerul albastru...

REVOLTA SCLAVILOR

Acţiunea romanului „Taurul mărit” se petrece în cetatea Histria, aflată pe teritoriul Dobrogei de astăzi, pe la sfârşitul secolului al V-lea înaintea erei noastre. Ideea social-politică a cărţii se întemeiază pe un citat din Aristot care arată că la acea epocă, la Histria, au fost serios dezvoltate activităţile comerciale şi industriale, datorită faptului că aici se găseau în abundenţă aurul, argintul, sticlă, ceramica, etc.

Acţiunea romanului „Taurul mărit” se petrece în cetatea Histria, aflată pe teritoriul Dobrogei de astăzi, pe la sfârşitul secolului al V-lea înaintea erei noastre. Ideea social-politică a cărţii se întemeiază pe un citat din Aristot care arată că la acea epocă, la Histria, au fost serios dezvoltate activităţile comerciale şi industriale, datorită faptului că aici se găseau în abundenţă aurul, argintul, sticlă, ceramica, etc.

oameni, fără călăuză, care reprezintă toţişi o putere. Spre puterea aceasta din oameni, care era dar stătea turburată în trupurile chinute şi batjocorite mergeau acum toate gândurile înaintea lor, ca şi cum s-ar fi pierdut firea călăuză, care îi îndruma pe ei, şi toată bucuria reflecţiei pe aceste meleaguri. Simţea cum sub liniştea lui creştea cloacul şi setea de răzburare şi cum între mnia lui şi oamenii aceştia dormeau se făcea o tainică legătură. Era însă şi în el numai o chemare şi o ispită care nu-l arăta nici drum, nici plan. Atunci se auzi strigat pe nume. Era bătrînul Actas. Stătea rezimat de un trunchi, nu dormea şi se dezmoştea picioarele azvârlind cu el în gol, ca şi cum s-ar fi jertit de cine ştie ce diavol. Când se apropie de el, bătrînul îi spuse cu glasul lui gros, neferindu-se să trezească pe cerea: — Hai să plecăm. E mai uşor de călătorit pe răcoare! Şi geoi, ajutându-se cu braţele, el se ridică.

Fragment din romanul „Taurul mărit” de ION MARIN SADOVEANU

poeni se apinsese un foc mare şi în bălta lumii lucrau solzii armării ai crapiilor mărunţi zîmfa ai ştiucilor şi verdele bălos bănd în negru de pe spinările somnlor mustăcioşi, cu falca de jos ieşită în afară. Era un malădr de peşte care lucea şi încă mişca, adus de sclavi. Lar peste toate luminile astea apăsate, cu mers stînguici, bijbliu rării.

— Spre cetate! făcu liniştit bătrînul, luîndu-şi creanga de corn ce-l slujea drept toag. La Histria? răspunse Thrax. Şi după ce rosti, îşi dădu seama că au fost ca un răcnet cuvintele sale. Bătrînul îl privi mirat. Vedeă că se schimbă ceva, adică, în tinărul său tovarăş, dar ce, în simplitatea minţii sale nu ştia să-lămuri.

Din corespondenţa unui inginer agronom

„Dragă prietene, — FRAGMENTE —

cel mai uşor condiţiilor noastre, cu scroalele locale — obţinând astfel o rasă autohtonă, mai rezistentă şi mai fecundă decât „Mangaliţa” sau chiar „Landros”, nu mi-a dat un răspuns hotărât. Altfel e alt şi porcarul pare foarte reţinut. Aici toată lumea preluieşte „Mangaliţa”. Dar să-ţi spun drept, din tot ce am văzut nimic nu mi-a impresionat ca ferma de păşiri. Parcă intri în infirmerie! Nu ştiu cum e posibil, aproape că nu simţi mirosul de coţel.

„Să-ţi prezint pe cea mai harnică cihoare din gospodărie, din tot raionul N. V.” — zise D. Dar „cihoarea” pe lângă semn să aşteptăm o clipă. Era ocupată să facă o injecţie. O tălăroaică tină într-un halat alb scrobil. Părea mai curînd studenta în medicină, decît îngrijitoare de păşiri; iar pacientul, un pîl suspect de holeră, se zvîrcolea disperat.

„De ieri nu mai mănîncă”, zise ea cînd isprăvi cu injecţia şi se uită la D. plină de îngrijorare. „Doamnă, da! e sîngurul?” — o întrebă el. „Da, celiacul nu dau încă semne”. „Asta sînt! Să nu vă aşteptaţi la cine ştie ce de la mine”. Avea o faţă simplă şi curată ca şi halatul ei, ca tot ce o înconjură. Îmi dădeam seama că frăbiea să întreb şi eu ceva, dar nu ştiam de ce nu-mi veni nici o idee şi am ieşit cu senzaţia că m-am purtat ca un năring.

de ANA NOVAC

l-ai izolat — şi deodată îşi aminti de mine: Să-ţi prezint pe noul inginer zootehnic”. Nu mi-a înfîşis mîna, ciuda. Rîdîcă o clipă ochii şi lumini şi oblici la mine şi-mi zîmbi cu un zîmbet care năvăla spre mine: „Asta sînt! Să nu vă aşteptaţi la cine ştie ce de la mine”. Avea o faţă simplă şi curată ca şi halatul ei, ca tot ce o înconjură. Îmi dădeam seama că frăbiea să întreb şi eu ceva, dar nu ştiam de ce nu-mi veni nici o idee şi am ieşit cu senzaţia că m-am purtat ca un năring.

E a nu ştiu cîta pagină pe care o umplu şi totuşi parca nici nu am început cu adevărat; căci lucrurile cele mai simple şi mai importante, tocmai acelea care-i populază singurătatea, nu suportă cuvintele. Uite, de pildă, văd cu cea mai mare limpezime zîmbul fetei de la ferma de păşiri. Dar poţi povesti un zîmbet? Şi totuşi, atîta este suficient să-ţi împle o seară întreaga... Dar e foarte tîrziu. Dacă ţi-aş cunoaşte măcar adresa! Altfel se adună aici un volum!

„In loc să-ţi scriu cele ce urmează, aş fi putut scrie un singur nume. Să umplu cu el colii, caele întregi: „Memete”. Te rog nu zîmbi! Privirea ta ironică, pe care o presimt de la atîtia kilometri, mă insultă. E adevărat că la cămin treceam drept un fel de „Don Juan” cu prea multe cuceriri şi stîni şi cel mai înverşunat adversar al seringii — pînă în clipa cînd „a vădit şi el cu ochii”. „Şi a văzut dracul dracul că mieci semnău în cea mai mare parte cu taţă, adică cu berbecul, şi erau aşa frumoşi, de nu-ţi mai amintea de seringă!” — povestî mîsul fără ca uremea să-i fi părăsit chipul după atîta vreme. La ferma de porci am găsit un „material” destul de amestecat. Cînd i-am pomont lui D. de planul meu de a încredinşa „Mariele albu” un porc de carne care să dea zîmbul foarte repede şi se acomodează

se făcuse alt de albă, înclt m-a paralizat pentru o vreme.

Odată am vizitat împreună noul adpost care se ridica nu departe de ferma de păşiri. Era vorbăreaţă, zburdănică, cum nu o mai văzusem niciodată. Îmi povesti între altele cum fusese răpită străbunica ei de străbunul care mai trăieşte şi acum şi are vreo 90 de ani. Deodată mă lasă şi văd că se repede înainte spre zidul nelămurit încă. Se caţăra cu mare uşurinţă, ca o veveşă şi oprindu-se sus, destăce larg braţele şi strîgă răzînd: „Vreau să în repetă!” M-am repetat la ea, am luat-o în braţe şi am început să alerg cu ea de-a lungul zidului înainte pe cîmp. Nu se împotriva, era liniştită.

Dar dimineaţa cînd ne-am trezit, stătea rezemată în coate şi se uita în faţa ei cu o privire străină. La ce se gîndea?

„O răneau oare „comentariile” care circulau pe seama noastră în comună? Căpîl nostru agita la început valuri mari în C. Mai ales cele trei învăţătoare, nu mai isprăveau cu ironii pe seama „idilului” şi a faptului că-mi pierd timpul cînd mă tălăroaică din „Emineescu”, Altecva”. Îmi trecu cu vederea dar versurile le iritau culmele. Ei altă dragul meu, că aceste domisoare au făcut o dublă pasiune pentru lirică... De cînd a plecat Memete mă asasinază cu citatele... E cu pînă oare să nu observe că mă plictisesc? Cea mai neînsemnată remarcă a lui Memete mi se părea originală, profundă. Întrebările cele mai naive, în gura ei mă vrăjeau pe cînd... Dar să le lăsăm!..

Cînd am sosit de la Tătăreni era aproape noaptea. Grăjdaru mi-a spus că presedintele a întregit de mine. L-am înflinit ieşind din birou. N-a suflat un cuvînt de „boboci”, în schimb, planul meu, care în principiu fusese aprobat de vreo trei săptămîni, ajunsesse deodată la ordinea zilei şi nu mai suferea nici o amănare! Ce crezi că am făcut pînă se crăpă de ziua: planuri pentru noile adposturi. Aşa a trecut cea mai cumplită noapte, cu figuri, proiecte, calcule. Prima noapte fără Memete. Am adormit buşten în birou pînă ce cînd mă trezi contabilul cu vetea că trebuie să merg la Constanţa în locul lui D. Pentru nişte materiale. Cine a hotărît asta? „Tovarăşul presedintelui!” Mă întreb dacă era o simplă întâmplare, sau omul acesta lucid pînă la exasperare a mai păstrat nişte antene, o tainică receptivitate. Ce i-a venit să mă expediez aşa subit la Constanţa? A înţeles oare, că asta mi-ar face bine, în acel moment? Mă crezi că erau clipe cînd aş fi dat fericit cei treizeci sau patruzeci de ani de viaţă? Aşa o vedea pe Memete cîinci minute?... Şi totuşi am plecat la Constanţa, am găsit putere să mă agi, să mînc, să dau telefoane. Durea nu mă slăbi nici o clipă, numai că am înţeles — şi asta era cred momentul hotărîtor — am înţeles că şi eu se poate trăi. Şi dacă m-ai întreba, nu! nu! nu! regret nimic! Ar trebui să regret ceva din fiinţa mea, dar fără de care aş fi, mi-aş fi singur străin: Memete! Da, după cîteva luni, cînd scriu acest nume, inima nu se strînge mai puţin dureros ca în prima zi, totuşi ea nu mai poate opri bucuriile. Nu mă împiedică să mă îmbrac flouierind, să gonesc călare pe cîmp nebuneşte, să-mi urmăresc porcul cu pasiune! Sînt colosal, crede-mă! O să-ţi trimit nişte fotografii. (Ar trebui să vezi planul meu de lucru pentru o săptămîni). Poate că sufletul omnesc e suficient de întins ca să poată purta deodată ca un pîntec cu gemeni sămîntate variate. Totul e să nu ne ferim, să nu fugim de ele.

lui. Cînd au înţeles însă, a fost un urlet ca de haită de lupi. Au ridicat pămînt înspre cerule. Li s-au aprins ochii, au îndemnat pămîntul într-un fel de pas mărunţ bănt cu putere şi unel, apoi altul, şi încă altul, şi pînă la urmă toţi au dus mîna crăpătă şi murdăra la floarea brună cu cinci frunze, arăd sub urechea ficuieră. Unii strîngeau pielea, alţii o rîcoliau cu unghiele, alţii i-o arătau lui Actas, ca şi cum acesta n-ar fi ştiut... Dorul de libertate zguduia ciuda, feroce, fiinţele acestea. Floarea şi Histria erau pentru ei wa şi răzburare. Fără de bice şi fără lanţuri puteau să urle şi să ameninţe în voia.

hoşărtea bătrînului. Actas îşi aruncă toaigul de corn şi privi o clipă turbidă această informă, adormită printre ferigi. Îşi aminti de ura şi lătrăburile de coadă, îşi ofeală răbdarea, aşa că a stat şi a ascultat liniştit. A făcut, s-a ridicat de la locul său şi singur s-a pierdut printre copaci poeni. Cînd s-a reînort, luna era sus, mai mică, mai albă, poleind roata asta de oameni adormiţi. Mulţi nici nu-şi dădeau ostentată să se mişte de la locul lor. Cu ultima îmbrucătură mes-tecată se lăsaseră într-o parte şi adormiseră. Un sfîrît groaznic, cînd rîp, cînd îndesat, de jenetul răspunden de pe pămîntul umed de o ceaţă sub-ţire prînzătorilor agitate de crengi sub cerul ce se hulea împede şi trali. Thrax a stat îndelung, cu braţele încrucişate, privind gramada asta de

Desen de GRIGORE ONUT

Luna apăruse roşie şi enormă pe orizont. Începuse să liăre aici colo cite o stea. Actas se întoarse zîmbind, ca atunci cînd le-a băniut urma după

faču să-şi piardă cumpătul şi să arate în vorbe şi gesturi dezordonate ce simfea. Îndurase prea mult de cînd în ani fragezi, al însuşi fusese furat de coadă, îşi ofeală răbdarea, aşa că a stat şi a ascultat liniştit. A făcut, s-a ridicat de la locul său şi singur s-a pierdut printre copaci poeni. Cînd s-a reînort, luna era sus, mai mică, mai albă, poleind roata asta de oameni adormiţi. Mulţi nici nu-şi dădeau ostentată să se mişte de la locul lor. Cu ultima îmbrucătură mes-tecată se lăsaseră într-o parte şi adormiseră. Un sfîrît groaznic, cînd rîp, cînd îndesat, de jenetul răspunden de pe pămîntul umed de o ceaţă sub-ţire prînzătorilor agitate de crengi sub cerul ce se hulea împede şi trali. Thrax a stat îndelung, cu braţele încrucişate, privind gramada asta de

hoşărtea bătrînului. Actas îşi aruncă toaigul de corn şi privi o clipă turbidă această informă, adormită printre ferigi. Îşi aminti de ura şi lătrăburile de coadă, îşi ofeală răbdarea, aşa că a stat şi a ascultat liniştit. A făcut, s-a ridicat de la locul său şi singur s-a pierdut printre copaci poeni. Cînd s-a reînort, luna era sus, mai mică, mai albă, poleind roata asta de oameni adormiţi. Mulţi nici nu-şi dădeau ostentată să se mişte de la locul lor. Cu ultima îmbrucătură mes-tecată se lăsaseră într-o parte şi adormiseră. Un sfîrît groaznic, cînd rîp, cînd îndesat, de jenetul răspunden de pe pămîntul umed de o ceaţă sub-ţire prînzătorilor agitate de crengi sub cerul ce se hulea împede şi trali. Thrax a stat îndelung, cu braţele încrucişate, privind gramada asta de

A III-A CONSĂTĂTUREA PE ÎNĂLĂTIMEA A SCRITORILOR TINERI

Concluziile expuse de tovarășul MIHAI BENIUC, prim-secretar al Uniunii Scriitorilor din R. P. R.

(Urmare din pag. 1)

undă pentru care încă nu există aparate fizice, lungimile de undă ale sufletului omenească și în afară de scriitor până acum nici un fel de oameni nu au reușit să prindă mai bine aceste lungimi de undă.

Această sensibilitate la problemele realității, atât de complexe, la problemele vieții omenești, precipitate de redare a lor, se distinge cu timpul.

Ce ni se cere nouă — și tineri și bătrâni — să facem, din acest punct de vedere, ca scriitorii ce trăim într-o țară socialistă? Ni se cere ca lucrările noastre să fie pătrunse de spirit de partid.

Cuvîntul partinitate este unul din cele mai frecvente care se folosesc în limbajul nostru. Partinitatea în majoritatea operelor literare care se scriu în țara noastră a devenit un lucru firesc; spiritul de partid a devenit o dimensiune a sufletului scriitorului din țara noastră. Ceea ce înțelegem prin partinitate, este abordarea oricărei probleme care ni se ridică — și problemele sînt, din acest punct de vedere nelimitate, nici de timp, nici de spațiu (poate să fie vorba de trecut, poate să fie vorba de prezent, de ceva ce se petrece în România sau în Australia), de pe pozițiile de luptă ale partidului. Este vorba de a-l cuprinde alături de unii poezii, al unii piese de teatru, să se simtă că ea a fost scrisă de un scriitor educat într-o țară socialistă de către un partid al oamenilor muncii, în ideologia comunistă.

Noi sîntem obligați, prin educația noastră, prin ceea ce a investit partidul și clasa muncitoare în noi, prin tot ceea ce se realizează în țara noastră, să creăm opere pătrunse de spirit de partid. Pentru aceasta este nevoie ca în primul rînd, să avem o pregătire ideologică corespunzătoare. Ideologia comunistă și-a dovedit fecunditatea pentru scriitorii noștri. Există însă cazuri cînd, unul sau altul, mai schimbător în acest sens.

Arta trebuie să pornească din realitatea omenească, din viața omenească și experiența scriitorilor mai vechi, arată că poezii ajunge în imensitate cînd izvorul inspirației tale și faptele la care te referi nu sînt fapte ale realității omenești. Niciodată, nici un fel de ficțiune neîntemeiată pe fapte nu poate suplini realitatea. Rîșii întotdeauna să faci greșeli, măcar de logică dacă nu altfel de greșeli, atunci cînd recurgi la ficțiunile subordonate unor idei preconcepte despre realitate.

Constanțiu Chițău vorbea aici despre legăturile dintre ideologie și practica vieții. Fără această strînsă împletire dintre ideologie și practica vieții, nu este posibilă realizarea artistică.

Pe această poartă a poeziei care este realitatea nouă pe care o construiesc oamenii din țara noastră trebuie să pătrundă nu numai poezii, ci toți scriitorii, dacă vor să realizeze opere valabile și durabile.

La scriitorii tineri există cîteodată primejdia de rupe de realitate, în sensul că după ce au stat cîteva timp într-un loc și au adunat o cantitate de experiență, consideră că aceasta le ajunge ca merinde de drum pentru tot restul zilelor. Sacii aceștia însă, de merinde, „cu experiență de viață”, nu durază multă vreme.

Și mai au un defect: experiența făcută, de pildă, acum cinci ani nu mai are valoare deosebită, deoarece lucrurile se schimbă așa de mult în viața noastră socialistă, încît ești obligat să reîmprozestăzi în permanență ceea ce ai învățat sau ai experimentat în viață.

S-a vorbit aici de primejdia profesionalizării. În realitate profesionalizarea timpurie începe atunci cînd se întimplă ruperea interului scriitor și teren. Aceasta este cauza pentru care la un moment dat începe să se simtă o sărăcire în conținutul operelor literare. Numai în realitate se găsește elemente pentru personaje pozitive sau negative, și se găsește desigur și eroii. În momentul de față, într-adevăr, nu există o criză de eroi pozitivi în viața noastră. În literatură însă mai persistă lipsa lor.

Un scriitor își ia, desigur, din viața prototipurile de care pleacă în afară de viața eroului său, fără ca aceasta să devină numai decizie obligator.

Tinerii scriitori nu e bine să pornească la drum cu ideea că opera literară nu este altceva decît un decupaj de forme vii din realitate, că literatura este — ca să zic așa — o cameră cu pereții împodobiiți de chipuri făcute din publicitățile ilustrate. Noi sîntem pentru o literatură de abilități.

Noi trebuie să creăm personaje printre-o adîncire a problemelor vieții. În așa fel încît aceste personaje să devină „valorimetri” pentru comportarea omenească. Cîneva povestească un cunoscut al său, muncitor la Simeria, citește aproape tot ce are, în dorința de a găsi una despre un om bun. Nu uitați acest lucru. Nîmic nu interesează pe oamenii de astăzi mai mult decît să găsească în operele noastre tipuri vrednice de urmat sau de combătut. Dar mai ales eroii pozitivi vrea omul de azi, așa cum înălțăteze prin exemplele sale.

Aceasta nu numai pentru a califica sau categorisi pe ceilalți, ci pentru a-și controla el însuși vîslul despre sine, despre ceea ce vrea să facă în viață. Ca să ajungă la înfrînarea acestuil fel de eroi, Secretul limbii nu constă în amestecarea cuvintelor și a le combina în fel

și chip, ci de-a găsi îmbrăcămîntea mai adecvată pentru faptele noi observate, expresiile cele mai sugesive, mai pline de farmec, fără a forța natura vorbirii. Numai în sensul acesta limba scriitorului poate să aducă în plus de cunoaștere.

Ceea ce ne-o spus azi aici maestrul Argeșu, este foarte important pentru noi și anume, că trebuie să tindem în exprimare spre simplitate. Unul din defectele începătorilor este că prin cuvinte încearcă să devină complicați. E desigur și o trăsătură a oamenilor tineri în general aceasta. Simplitate și claritate în exprimare, iată idealul unui scriitor ce caută zîvîntul care exprimă adevărul.

Vorbitorul s-a referit apoi la relațiile de colaborare dintre scriitorii și editorii și publicațiile literare, după care a spus în continuare:

„Partidul este cel care ne îndrumă și ne orientează. Partidul urmărește cu dragoste și cu exigență literatura pe care noi o realizăm. În ceea ce privește însă munca de creație literară, aceasta ne aparține nouă, scriitorilor, trebuie să-și îmbunătățim prin forțele noastre și să transmitem marelui public colaborare strînsă cu redacțiile publicațiilor literare și cu editurile noastre.

Colaborarea aceasta nu merge în sensul de a face cauterul din redactor, ci în sensul de a îmbunătăți opera pentru a putea fi publicată. Ceea ce partidul ne-a dat nouă în această privință este un bun de neprețuit: răspunderea față de creația noastră.

Aici, Titus Popovici a vorbit despre această răspundere. Într-adevăr, este lucrul cel mai mare și cel mai frumos pe care îl avem și pe care trebuie să-și știm prețul, căci în realitate este vorba de răspunderea ce o avem față de cei cărora se adresează creația noastră.

Uniunea Scriitorilor, în această privință, fără îndoială că trebuie să dovedească un spirit mai activ, o participare mai vie, seficele ei trebuie să lucreze mai intens, urmărind cu interes și mare atenție munca scriitorilor, raporturile lor cu redacțiile și cu editurile. Aceasta mai cu seamă în ceea ce privește pe tinerii scriitori.

Acum câteva cuvinte despre criticiile noastre literare. Aici au luat cuvîntul cîțiva critici. Mi-a făcut plăcere să-i aud, căci au spus într-adevăr lucruri foarte interesante, bine gândite, și tovarășul Eugen Simion, și S. Damian și Al. Oprea. Cea ce m-a supărat este că și ei se pleșează adesea pe poziția afirmărilor neargumentate, din defecții față de colegii care merită să fie criticați.

Consătătura noastră, între altele, trebuie să aducă și un vînt proaspăt, care să risipească deplin această atmosferă de menajamente și de tâmpinerii adesea. Ea ne împiedică să vedem copacii, nu de pădure, ci de ceasă.

Noi avem obligația de a spune cu curaj, pe față, ceea ce gîndim despre o operă literară. Nu este bine ca scriitorii să fie în primul rînd aceia care să facă această treabă. S-o facă și scriitorii, dar ea este în primul rînd treaba criticilor. Critica nemărmală nu servește absolut nimănui. Noi avem nevoie de atitudine deschisă, de combativitate tinerescă în ceea ce

Luînd cuvîntul în numele și din înălțimea Comitetului Central al U.T.M., tovarășul Nicolae Roman a adresat participanților la cea de-a III-a Consătătura pe față a tinerilor scriitori un calduros salut.

Înălțînd în lumina Congresului al III-lea al P.M.R. marile succese obținute de poporul muncitor în opera de construcție socialistă, vorbitorul a citat aprecierea dată de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în raportul său prezentat la cel de al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român contribuției tineretului: „alături de întregul popor muncitor, tineretul patriei noastre participă cu entuziasm la lupta pentru dezvoltarea economiei și culturii, aducînd o contribuție de pret la obținerea tuturor victoriilor noastre”.

După ce a subliniat marile dificultăți întîmpinate de scriitorii în trecut, el a reliefat condițiile deosebit de prietenoase și sîntătorii apropiate. Căreștii aceștia trebuie să aducă, în culorile puternice, chipul celui mai înalt eroi al zărilor noastre, al comunismului, exemplul viu în formarea personalității viitorului cetățean al patriei socialiste. De asemenea, exemplul muncitorilor frunziși, al tînarilor colectivități, trebuie să-și găsească o expresie artistică în pagini emoționante, mobilizatoare.

„A rămas în mare măsură în afara preocupărilor tinerilor scriitori munca tineretului studios, a elevilor și studenților, pasionați cu care tineretul patriei noastre luptă să cucerească noi cunoștințe în nivelul celor mai avansate date ale științei și tehnicii. Sînt încă prea puține romane, nuvele, schițe în care să se reflecte moralitatea a tineretului nostru, alitudinea sa față de muncă, spiritul de răspundere, curajul, îndrăzneala, concepția sa sănătoasă despre dragoste și prietenie.

Unele dintre poeziile semnate de tinerii poezii suferă încă de pe urma unei reflecții superficiale a sentimentelor și gîndurilor contemporanilor noștri. Este firescă dorința tineretului de a avea mai multe poezii care să îndemne fierbinte la muncă și luptă pentru socialism, să cînte bucuriile vieții noi, frumusețea și măreția epocii noastre, poezii capabile să mobilizeze energiiile, să înflăcăreze inimile tînere, care să poată fi înălțate și recitate oriînd se simte nevoia cuvîntului înaripat al poeziei.

Noi putem neglijă faptul că într-un gen literar ca dramaturgia, alături de importanță și iubit de tineret, alături de unele tendințe ca înlocuirea conflictelor reale, interesante ale vieții contemporanilor noștri, cu unele „conflicte” fabricate, artificiale.

Formarea trăsăturilor politico-morale ale omului nou al societății socialiste, atașamentul fierbinte al tinerilor față de partid și patria socialistă, dezvoltarea în rîndul tineretului a atitudinii

privișle critica noastră tînără, cu alături mai mult cu cît criticii aproape toți sînt tineri și se ocupă mai ales de literatura de actualitate”.

După ce a relevat necesitatea unei preocupări mai atente față de scriitorii tineri din regiuni, tov. M. Beniuc a adăugat:

„Nu s-au bucurat de atenție suficientă nici cercurile literare, iar a neglijă cercurile literare înseamnă a neglijă izvorul de unde pornește literatura noastră, de unde pornește viltoarele forțe ale scrisului nostru. Comisia care se ocupă de cercurile și cenaclurile literare trebuie într-adevăr reorganizată și întărită, deși a făcut anumite eforturi apreciable și pînă acum.

Cercurile și cenaclurile literare merită mult mai multă atenție, scriitorii începători trebuie tratați cu mult mai multă grijă. Trebuie să ducem o muncă susținută de descoperire a lor și aici revistele noastre toate, revistele literare, să facă eforturi mult mai mari pentru a promova fenomenele noi care se ivesc în literatura noastră prin operele acestor scriitori înecă consacrați.”

Tovarăși, Consătătura noastră a avut loc nu la mult timp după Consătătura de la Moscova a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești. Trebuie să ne gîndim la ceea ce înseamnă în momentul de față a li scriitorii într-o țară socialistă, într-o țară care lăcărează dintr-un front de o forță extraordinară, de o unitate internă nelăcunoscută și care dă fiecărui om, nu numai din lagărul socialist, ci din întreaga lume, dacă e un om cinstit, odată că lumea va putea fi scăpată de primejdia unui nou război și că va merge pe drumul progresului, Victoria va fi de partea comunismului.

Consătătura noastră se petrece într-o perioadă în care noi ne apropiem de pași repezi de alegere pentru Marea Adunare Națională și pentru Statutele Populare. Există un minut minunat pentru scriitorii să contribuie la succesul acestor alegeri, prestînd o susținută muncă obștească carei va aproia mai mult de viață.

Fiecare, pleind de aici, va trebui să se pregătească sufletește pentru campania de alegere, să-și facă un plan al său de lucru, să se gîndească prin ce va putea contribui la munca uriașă în care este angajat întregul popor.

De asemenea, nu trebuie să uităm că în această ocazie noi sărbătorim și aniversarea de la înființarea Partidului comunist din România. Sînt numai cîteva luni pînă în mai 1961.

Spiritul de partid care arde în inima fiecărui și care ne luminează tuturor drumul, ne face de pe acum să ne gîndim la întîmplarea acestei mari sărbătorii care nu este numai a comunistilor, ci a întregului popor.

Tovarăși, Dumneavoastră plecați de la această consătătura cu convingerea că sînteți alături de toți creatorii de valori, mîndrie a poporului nostru constructor al socialismului și că această mîndrie nu poate fi onorată decît prin cărți pline de spirit revoluționar, decît prin cărți care să contribuie din plin la educarea oamenilor muncii, la creșterea conștiinței socialiste în țara noastră.”

(Text prescurtat)

„Nu s-au bucurat de atenție suficientă nici cercurile literare, iar a neglijă cercurile literare înseamnă a neglijă izvorul de unde pornește literatura noastră, de unde pornește viltoarele forțe ale scrisului nostru. Comisia care se ocupă de cercurile și cenaclurile literare trebuie într-adevăr reorganizată și întărită, deși a făcut anumite eforturi apreciable și pînă acum.

Cercurile și cenaclurile literare merită mult mai multă atenție, scriitorii începători trebuie tratați cu mult mai multă grijă. Trebuie să ducem o muncă susținută de descoperire a lor și aici revistele noastre toate, revistele literare, să facă eforturi mult mai mari pentru a promova fenomenele noi care se ivesc în literatura noastră prin operele acestor scriitori înecă consacrați.”

Tovarăși,

Consătătura noastră a avut loc nu la mult timp după Consătătura de la Moscova a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești. Trebuie să ne gîndim la ceea ce înseamnă în momentul de față a li scriitorii într-o țară socialistă, într-o țară care lăcărează dintr-un front de o forță extraordinară, de o unitate internă nelăcunoscută și care dă fiecărui om, nu numai din lagărul socialist, ci din întreaga lume, dacă e un om cinstit, odată că lumea va putea fi scăpată de primejdia unui nou război și că va merge pe drumul progresului, Victoria va fi de partea comunismului.

Consătătura noastră se petrece într-o perioadă în care noi ne apropiem de pași repezi de alegere pentru Marea Adunare Națională și pentru Statutele Populare. Există un minut minunat pentru scriitorii să contribuie la succesul acestor alegeri, prestînd o susținută muncă obștească carei va aproia mai mult de viață.

Fiecare, pleind de aici, va trebui să se pregătească sufletește pentru campania de alegere, să-și facă un plan al său de lucru, să se gîndească prin ce va putea contribui la munca uriașă în care este angajat întregul popor.

De asemenea, nu trebuie să uităm că în această ocazie noi sărbătorim și aniversarea de la înființarea Partidului comunist din România. Sînt numai cîteva luni pînă în mai 1961.

Spiritul de partid care arde în inima fiecărui și care ne luminează tuturor drumul, ne face de pe acum să ne gîndim la întîmplarea acestei mari sărbătorii care nu este numai a comunistilor, ci a întregului popor.

Tovarăși, Dumneavoastră plecați de la această consătătura cu convingerea că sînteți alături de toți creatorii de valori, mîndrie a poporului nostru constructor al socialismului și că această mîndrie nu poate fi onorată decît prin cărți pline de spirit revoluționar, decît prin cărți care să contribuie din plin la educarea oamenilor muncii, la creșterea conștiinței socialiste în țara noastră.”

(Text prescurtat)

Luînd cuvîntul în numele și din înălțimea Comitetului Central al U.T.M., tovarășul Nicolae Roman a adresat participanților la cea de-a III-a Consătătura pe față a tinerilor scriitori un calduros salut.

Înălțînd în lumina Congresului al III-lea al P.M.R. marile succese obținute de poporul muncitor în opera de construcție socialistă, vorbitorul a citat aprecierea dată de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în raportul său prezentat la cel de al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român contribuției tineretului: „alături de întregul popor muncitor, tineretul patriei noastre participă cu entuziasm la lupta pentru dezvoltarea economiei și culturii, aducînd o contribuție de pret la obținerea tuturor victoriilor noastre”.

După ce a subliniat marile dificultăți întîmpinate de scriitorii în trecut, el a reliefat condițiile deosebit de prietenoase și sîntătorii apropiate. Căreștii aceștia trebuie să aducă, în culorile puternice, chipul celui mai înalt eroi al zărilor noastre, al comunismului, exemplul viu în formarea personalității viitorului cetățean al patriei socialiste. De asemenea, exemplul muncitorilor frunziși, al tînarilor colectivități, trebuie să-și găsească o expresie artistică în pagini emoționante, mobilizatoare.

„A rămas în mare măsură în afara preocupărilor tinerilor scriitori munca tineretului studios, a elevilor și studenților, pasionați cu care tineretul patriei noastre luptă să cucerească noi cunoștințe în nivelul celor mai avansate date ale științei și tehnicii. Sînt încă prea puține romane, nuvele, schițe în care să se reflecte moralitatea a tineretului nostru, alitudinea sa față de muncă, spiritul de răspundere, curajul, îndrăzneala, concepția sa sănătoasă despre dragoste și prietenie.

Unele dintre poeziile semnate de tinerii poezii suferă încă de pe urma unei reflecții superficiale a sentimentelor și gîndurilor contemporanilor noștri. Este firescă dorința tineretului de a avea mai multe poezii care să îndemne fierbinte la muncă și luptă pentru socialism, să cînte bucuriile vieții noi, frumusețea și măreția epocii noastre, poezii capabile să mobilizeze energiiile, să înflăcăreze inimile tînere, care să poată fi înălțate și recitate oriînd se simte nevoia cuvîntului înaripat al poeziei.

Noi putem neglijă faptul că într-un gen literar ca dramaturgia, alături de importanță și iubit de tineret, alături de unele tendințe ca înlocuirea conflictelor reale, interesante ale vieții contemporanilor noștri, cu unele „conflicte” fabricate, artificiale.

Formarea trăsăturilor politico-morale ale omului nou al societății socialiste, atașamentul fierbinte al tinerilor față de partid și patria socialistă, dezvoltarea în rîndul tineretului a atitudinii

privișle critica noastră tînără, cu alături mai mult cu cît criticii aproape toți sînt tineri și se ocupă mai ales de literatura de actualitate”.

După ce a relevat necesitatea unei preocupări mai atente față de scriitorii tineri din regiuni, tov. M. Beniuc a adăugat:

„Nu s-au bucurat de atenție suficientă nici cercurile literare, iar a neglijă cercurile literare înseamnă a neglijă izvorul de unde pornește literatura noastră, de unde pornește viltoarele forțe ale scrisului nostru. Comisia care se ocupă de cercurile și cenaclurile literare trebuie într-adevăr reorganizată și întărită, deși a făcut anumite eforturi apreciable și pînă acum.

Cercurile și cenaclurile literare merită mult mai multă atenție, scriitorii începători trebuie tratați cu mult mai multă grijă. Trebuie să ducem o muncă susținută de descoperire a lor și aici revistele noastre toate, revistele literare, să facă eforturi mult mai mari pentru a promova fenomenele noi care se ivesc în literatura noastră prin operele acestor scriitori înecă consacrați.”

Tovarăși, Consătătura noastră a avut loc nu la mult timp după Consătătura de la Moscova a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești. Trebuie să ne gîndim la ceea ce înseamnă în momentul de față a li scriitorii într-o țară socialistă, într-o țară care lăcărează dintr-un front de o forță extraordinară, de o unitate internă nelăcunoscută și care dă fiecărui om, nu numai din lagărul socialist, ci din întreaga lume, dacă e un om cinstit, odată că lumea va putea fi scăpată de primejdia unui nou război și că va merge pe drumul progresului, Victoria va fi de partea comunismului.

Consătătura noastră se petrece într-o perioadă în care noi ne apropiem de pași repezi de alegere pentru Marea Adunare Națională și pentru Statutele Populare. Există un minut minunat pentru scriitorii să contribuie la succesul acestor alegeri, prestînd o susținută muncă obștească carei va aproia mai mult de viață.

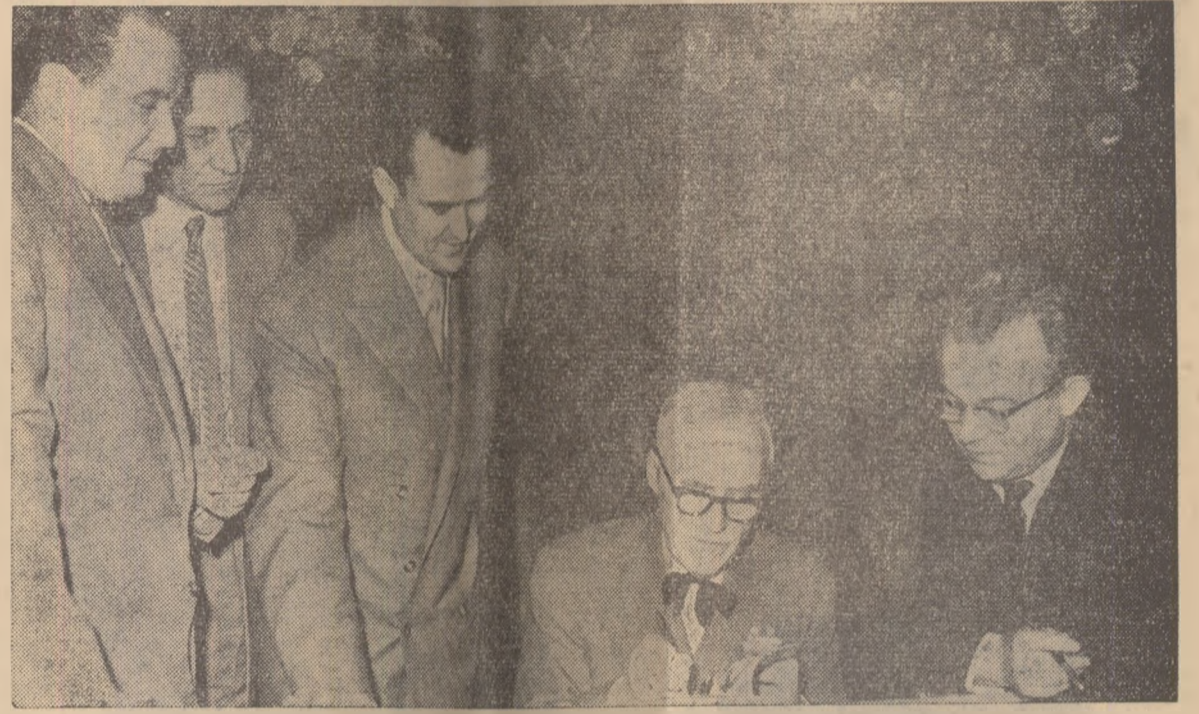
Fiecare, pleind de aici, va trebui să se pregătească sufletește pentru campania de alegere, să-și facă un plan al său de lucru, să se gîndească prin ce va putea contribui la munca uriașă în care este angajat întregul popor.

De asemenea, nu trebuie să uităm că în această ocazie noi sărbătorim și aniversarea de la înființarea Partidului comunist din România. Sînt numai cîteva luni pînă în mai 1961.

Spiritul de partid care arde în inima fiecărui și care ne luminează tuturor drumul, ne face de pe acum să ne gîndim la întîmplarea acestei mari sărbătorii care nu este numai a comunistilor, ci a întregului popor.

Tovarăși, Dumneavoastră plecați de la această consătătura cu convingerea că sînteți alături de toți creatorii de valori, mîndrie a poporului nostru constructor al socialismului și că această mîndrie nu poate fi onorată decît prin cărți pline de spirit revoluționar, decît prin cărți care să contribuie din plin la educarea oamenilor muncii, la creșterea conștiinței socialiste în țara noastră.”

(Text prescurtat)

Tudor Arghezi în mijlocul unui grup de scriitori, într-o pauză a consătăturii

Cuvîntarea tovarășului VASILE MUȘAT, vice-președinte al C. C. S.

Tovarăși, În primul rînd vreau să mulțumesc organizatorilor acestei Consătături, conducătorii Uniunii Scriitorilor, că ne-au invitat să asistăm la o adunare așa de importantă și așa de interesantă.

Nu vreau să repet ceea ce s-a spus de mulți aci și în referat al tinerii scriitori și-au adus o contribuție de seamă la dezvoltarea literaturii noastre. Lucrările tinerilor scriitori au avut și au un rol important în dezvoltarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, a muncitorilor, inginerilor, funcționarilor, țăranilor.

Tinerii scriitori, așa cum s-a dovedit din discuțiile de aci, sînt plini de așteptări, de entuziasm, ei sînt mari receptivi la noi, sînt oameni crescuți de regimul nostru, în spiritul ideologiei noastre marxist-leniniste, cu dorința de a fi folositori poporului, clasei muncitoare.

Trebuie spus, ceea ce de asemenea s-a mai spus, că ei au și condiții deosebit de favorabile, pe care nu le-au avut și nici nu puteau să le aibă niciodată vreo altă generație de tineri în general și de tineri scriitori în special. Ei au toate posibilitățile pentru înălțare și se bucură de grijă continuă a colectivității.

Apoi vorbitorul a arătat că nu putem fi pe deplin mulțumiți de ceea ce s-a realizat pe frontul tinerilor scriitori. Nu putem fi mulțumiți nici cu cantitatea și, mai ales cu calitatea lucrurilor pe care ei le-au dat pentru a-și aduce contribuția la construirea socialismului în țara noastră. Eu eș vrea să mă refer în primul rînd la faptul că avem nevoie de lucrări mai multe și mai bune inspirate din viața muncitorilor. Sînt puține lucrări, în primul rînd prea puține romane, în al doilea rînd prea puține piese de teatru într-un aci, în două acte sau în trei acte și în al treilea rînd prea puține scenarii cinematografice care să reflecte munca eroică a clasei muncitore.

Sau o astfel de viață nouă a unui astfel de muncitor ca Chiru Alexandru, strungar dintr-o uzină din regiunea Argeș, care s-a ridicat la nivelul de activitate al unui intelectual. De cîte ori vine în București Chiru Alexandru, care este muncitor strungar, trece pe la Academia, pe la biblioteca tehnică, și se interesează ce mai este nou în tehnică, ce-a mai apărut în materia țărierii metalelor, în tehnica metalurgiei prelucrătoare, se interesează, se documentează, ia cărți pentru el și pentru tovarășii lui, iar întreaga lui brigadă, de cîteva zeci de tineri, este o adevărată școală a tehnicii înaintate.

Iată deci care sînt figurile înalte, noi, ale muncitorilor, care cred că merită cu prisosință, cu mult mai mult decît au fost pînă acum, să fie prezente în literatură, în lucrările tinerilor noștri scriitori, în primul rînd. Cred că trebuie mult mai mult vorbit și despre viața din afară de uzină, a celor ce muncesc, despre preocupările variate ale oamenilor muncii.

Aș vrea să spun, tovarășii, că nici despre viața satelor noastre nu se poate spune că sînt suficiente lucrări. Ducem lipsă de lucrări care să vorbească despre lucrurile noi, despre situația nouă care există în agricultura noastră, despre lupta pentru întărirea unităților socialiste, pentru dezvoltarea lor multilaterală.

Eu cred, tovarășii, că tovarășii noștri scriitori, tineri în mod deosebit, trebuie să dea mai multă atenție cunoașterii vieții. Mie mi se pare că ar fi bine să se renunțe la cuvîntul „documentare” în ceea ce privește cunoașterea vieții de către scriitorii în general și de către scriitorii tineri în special. Cunoașterea vieții este posibilă numai printr-o participare activă, printr-o legătură nemijlocită și îndelungată — cîteva luni, un an — cu colectivele de muncitori, ingineri, țăranii.

Consiliul Central al Sindicatelor este gata să ajute la asigurarea unor condiții materiale și organizatorice corespunzătoare acelor scriitori, în primul rînd tineri, care doresc să cunoască bine viața și activitatea muncitorilor din diferite întreprinderi și șantiere și să angajeze să scrie romane, nuvele, piese de teatru, scenarii cinematografice valoroase despre muncă și viața oamenilor muncii, în primul rînd a muncitorilor. În acest sens se vor stabili măsuri mai concrete împreună cu conducerea Uniunii Scriitorilor.”

Încheierea cuvîntării sale, tovarășul Vasile Mușat a vorbit despre calitatea artistică a lucrărilor literare și necesitatea unei exigențe sporite în această direcție.

(Text prescurtat)

Luînd cuvîntul în numele și din înălțimea Comitetului Central al U.T.M., tovarășul Nicolae Roman a adresat participanților la cea de-a III-a Consătătura pe față a tinerilor scriitori un calduros salut.

Înălțînd în lumina Congresului al III-lea al P.M.R. marile succese obținute de poporul muncitor în opera de construcție socialistă, vorbitorul a citat aprecierea dată de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în raportul său prezentat la cel de al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român contribuției tineretului: „alături de întregul popor muncitor, tineretul patriei noastre participă cu entuziasm la lupta pentru dezvoltarea economiei și culturii, aducînd o contribuție de pret la obținerea tuturor victoriilor noastre”.

După ce a subliniat marile dificultăți întîmpinate de scriitorii în trecut, el a reliefat condițiile deosebit de prietenoase și sîntătorii apropiate. Căreștii aceștia trebuie să aducă, în culorile puternice, chipul celui mai înalt eroi al zărilor noastre, al comunismului, exemplul viu în formarea personalității viitorului cetățean al patriei socialiste. De asemenea, exemplul muncitorilor frunziși, al tînarilor colectivități, trebuie să-și găsească o expresie artistică în pagini emoționante, mobilizatoare.

„A rămas în mare măsură în afara preocupărilor tinerilor scriitori munca tineretului studios, a elevilor și studenților, pasionați cu care tineretul patriei noastre luptă să cucerească noi cunoștințe în nivelul celor mai avansate date ale științei și tehnicii. Sînt încă prea puține romane, nuvele, schițe în care să se reflecte moralitatea a tineretului nostru, alitudinea sa față de muncă, spiritul de răspundere, curajul, îndrăzneala, concepția sa sănătoasă despre dragoste și prietenie.

Unele dintre poeziile semnate de tinerii poezii suferă încă de pe urma unei reflecții superficiale a sentimentelor și gîndurilor contemporanilor noștri. Este firescă dorința tineretului de a avea mai multe poezii care să îndemne fierbinte la muncă și luptă pentru socialism, să cînte bucuriile vieții noi, frumusețea și măreția epocii noastre, poezii capabile să mobilizeze energiiile, să înflăcăreze inimile tînere, care să poată fi înălțate și recitate oriînd se simte nevoia cuvîntului înaripat al poeziei.

Noi putem neglijă faptul că într-un gen literar ca dramaturgia, alături de importanță și iubit de tineret, alături de unele tendințe ca înlocuirea conflictelor reale, interesante ale vieții contemporanilor noștri, cu unele „conflicte” fabricate, artificiale.

Formarea trăsăturilor politico-morale ale omului nou al societății socialiste, atașamentul fierbinte al tinerilor față de partid și patria socialistă, dezvoltarea în rîndul tineretului a atitudinii

privișle critica noastră tînără, cu alături mai mult cu cît criticii aproape toți sînt tineri și se ocupă mai ales de literatura de actualitate”.

După ce a relevat necesitatea unei preocupări mai atente față de scriitorii tineri din regiuni, tov. M. Beniuc a adăugat:

„Nu s-au bucurat de atenție suficientă nici cercurile literare, iar a neglijă cercurile literare înseamnă a neglijă izvorul de unde pornește literatura noastră, de unde pornește viltoarele forțe ale scrisului nostru. Comisia care se ocupă de cercurile și cenaclurile literare trebuie într-adevăr reorganizată și întărită, deși a făcut anumite eforturi apreciable și pînă acum.

Cercurile și cenaclurile literare merită mult mai multă atenție, scriitorii începători trebuie tratați cu mult mai multă grijă. Trebuie să ducem o muncă susținută de descoperire a lor și aici revistele noastre toate, revistele literare, să facă eforturi mult mai mari pentru a promova fenomenele noi care se ivesc în literatura noastră prin operele acestor scriitori înecă consacrați.”

Tovarăși, Consătătura noastră a avut loc nu la mult timp după Consătătura de la Moscova a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești. Trebuie să ne gîndim la ceea ce înseamnă în momentul de față a li scriitorii într-o țară socialistă, într-o țară care lăcărează dintr-un front de o forță extraordinară, de o unitate internă nelăcunoscută și care dă fiecărui om, nu numai din lagărul socialist, ci din întreaga lume, dacă e un om cinstit, odat

CRONICA DRAMATICA

„CELEBRUL 702” de Al. Mirodan

TEATRUL DE COMEDIE

Cu premiera Celebrului 702 s-a inaugurat un teatru. Cu premiera Celebrului 702 s-a inaugurat un succes...

Radu Beligan (Cheryl) și Florin Scărlătescu (Joe) într-o scenă din spectacol.

talist, iar apoi, cu armele oferite de Diana, pentru a dezvălui adevărul. Beligan trăiește cu disperare momentele grave ale înfățișării lui Cheryl cu moartea...

Dumitru SOLOMON

Tineretul — permanentă activă a teatrului nostru

ROLUL PRIMORDIAL AL REGIEI ȘI AL PRESEI

Actorii tineri aduc cu ei, în teatru, un suflet artistic, un elan deosebit de năvală și chiar o mentalitate nouă.

II

se complacă cronica dramatică, reluându-se într-o activitate snobă de „premieră” restul distribuțiilor...

ROLUL A.T.M.-ului ÎN VIAȚA ACTORILOR TINERI

Una din problemele majore ale tinerilor actori o constituie etica lor artistică: de felul cum și-o însușesc depinde și cariera lor în teatru.

Viața în teatru este o luptă joală, dar o luptă în multe reprize în care poți pierde primele reprize și reluce în urmă...

Tot o chestiune de etică este și blazarea unor actori tineri care, fiind încadrați la teatre de regiune, se simt copleșiți de activitate...

centru, între regiuni și regiuni, prin conferințe etc. În orice caz trebuie evitat acel spirit migratoriu manifestat de unii actori...

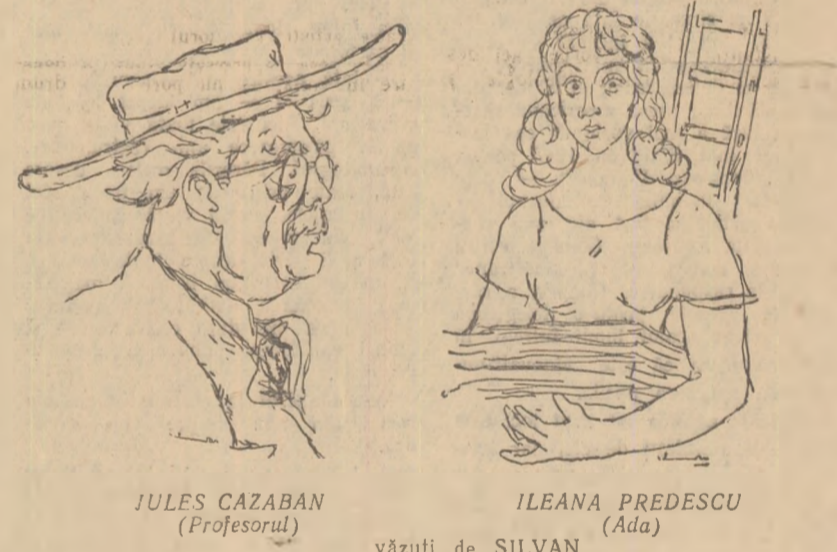
În cadrul ei se pot organiza cercuri cu activitate periodică de informare și mai ales, de manifestări multiple...

Teatrul nostru de azi, rod al muncii de 16 ani realizată în paralel de generațiile virstnice și tinere...

Ion FINEȘTEANU artist al poporului Teatrul Național „I. L. Caragiale”

Felicit Teatrul de Comedie, unde al doilea spectacol al piesei „Celebrul 702” a constituit o a doua premieră...

Piesa „PASSACAGLIA” de Titus Popovici la Teatrul Municipal

IULES CAZABAN (Profesorul)

ILEANA PREDESCU (Ada)

văzuți de SILVAN

PATUL LUI PROCUST ÎN VARIANTA „SICILIANEI”

Încercând, în cadrul unui interviu publicat în „Gazeta literară”, să-luca unele lucruri în legătură cu recenta sa lucrare, „Siciliana”, dramaturgul Aurel Baranga...

DISCUTII

le mai repede decît cravatele și se mulțumesc de a da drept acion al viitoare sale discutabile „îndreptări”...

DISCUTII

dicul” pe care Cernîșevski îl cerea din partea unei opere de artă și care condiționa de fapt reușita ei...

ceastă ar avea preferințe foarte marcate pentru „trepidății”, ar fi „dornic în fiecare clipă de o intervenție neprevăzută și captivantă”.

AI. I. ȘTEFANESCU

